



NOTULEN van de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 3 november 2016 om 20.00 uur.

Voorzitter: mevrouw P.J. Bouvy-Koene, burgemeester.

Griffier: de heer J. van der Does.

Aanwezige leden: de heren F.H.J. von der Assen, mr. drs. C. Bremmer, drs. S.W.C. van den Dool en A.A.L. Eversteijn, mevrouw drs. E.C. van Herk, mevrouw drs. M.A.M. Lamers, de heren E.M.L.H. Maassen, J.P. Middelburg, drs. M. van der Meij en drs. N. Mol, mevrouw A. Okma, de heren M.P.A. van Oostrum, J.C.M. Rasch en R. Riphagen, mevrouw A.M. Schrijver en de heren J. Smit, drs. M.H. Smittenaar, A.A. in 't Veen en R.J.M. Zoetemelk.

Aanwezige wethouders: de heer mr. E.P. Beimers, mevrouw B.B.M. Bremer en mevrouw drs. I.C.J. Nieuwenhuizen.

1. Opening en vaststelling agenda

De **voorzitter**: Hartelijk welkom. We hebben een volle agenda. Ik hoop dat we aan het eind van de avond met elkaar gedragen besluiten hebben kunnen nemen.

Er zijn buiten de agenda drie moties ingediend. Die zullen dus aan het eind van de agenda worden behandeld.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Zou u die moties kunnen opnoemen?

De **voorzitter**: Natuurlijk. Motie 100471 van de SP, D66, GroenLinks en het CDA heeft betrekking op de vertrouwensbreuk Voor Elkaar Voorschoten. Ook motie 100472 van ONS Voorschoten en de SP gaat over de vertrouwensbreuk bij de Stichting Voor Elkaar, evenals motie 100476 van GroenLinks, D66 en de SP. De drie moties hebben dus betrekking op hetzelfde onderwerp.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. Dat onze handtekening onder motie 100471 staat, is een bedrijfsongeval.

De **voorzitter**: Die motie is dus niet mede-ingediend door het CDA.

Met deze wijzigingen wordt de agenda vastgesteld.

2. Vaststellen raadsnotulen van 29 september 2016

De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

3. Lijst van ingekomen stukken voor de gemeenteraad 29 september 2016

Besloten wordt overeenkomstig de voorstellen tot afdoening.

4. Vragenuurtje

De **voorzitter**: Er zijn geen vragen aangemeld.

5.1. Wijziging verordening rechtspositie raads- en commissieleden 2014 (raadsregistratienummer Z/16/002941)

Het voorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

5.2. Bedrijveninvesteringszone Dobbewijk (raadsregistratienummer Z-17459/Raad 5509)

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Mijn fractie heeft in de commissievergadering aangegeven niet met dit voorstel in te kunnen stemmen.

Het voorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen, waarbij de fractie van de SP aantekening wordt verleend dat zij geacht wenst te worden, tegen het voorstel te hebben gestemd.

6. Motie 100460 van D66, de SP en GroenLinks over uitvoering Wmo-indicatiestelling huishoudelijke hulp

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Over deze motie is lang en uitvoerig gesproken. Er is onderzoek gedaan naar de kosten die deze motie met zich mee zou brengen. We zullen nu niet meer diep op de motie ingaan, want er is al veel gezegd. GroenLinks blijft vasthouden aan de motie. Het gaat om uitgangspunten die gelet op de jurisprudentie moeten worden gehanteerd; zie de uitspraken van de Centrale Raad en de eindconclusie van de FNV. Naar onze mening moet dit simpelweg op deze manier worden uitgevoerd. Op deze manier doe je recht aan datgene wat de zorg voor onze inwoners betekent. Wij hebben voor deze conclusies geen telefoontjes en brieven van inwoners nodig, maar zij bevestigen wel het belang hiervan.

Er is gesproken over de financiële consequenties. Er is gezegd dat het 3,5 ton gaat kosten om de motie helemaal uit te voeren. Ik zou willen wijzen op de brief van minister Plasterk, die deze week is verstuurd en bekendgemaakt. Daarin staat: "De gemeente mag dus binnen

de kaders van de wet zelf beslissen hoe ze deze middelen voor het sociaal domein wil gebruiken. Er is wel een bestuurlijke afspraak dat gemeenten en het Rijk het gezamenlijk belang delen dat de middelen besteed worden in het sociaal domein." Ook in de geest van die uitspraak steunen wij deze motie. Ja, er zijn in Voorschoten overschotten op het sociaal domein, meer dan € 1 miljoen. En ja, die gelden zijn ook bedoeld voor het uitvoeren van deze motie.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Aan de onduidelijkheid is eindelijk een einde gekomen. Die onduidelijkheid betrof de vraag of Voorschoten wel of niet haar beleid moest wijzigen naar aanleiding van de uitspraken van de Centrale Raad over de huishoudelijke hulp. De vraag was of Voorschoten het beleid wel of niet uitvoert zoals het hoort. Het antwoord is nu duidelijk. Voorschoten gaat haar beleid aanpassen. Dat gaf wethouder Nieuwenhuizen al aan in haar brief: "We gaan zaken aanpassen". Er is advies ingewonnen bij de landsadvocaat, Pels Rijcken, die ook aangeeft dat het beleid op bepaalde punten moet worden aangepast. Dat gaat in ieder geval gebeuren, maar voor een aantal partijen gebeurt dat nog niet goed genoeg en zouden er nog een paar stappen moeten worden gezet om ervoor te zorgen dat het advies, het keukentafelgesprek en de verdere gesprekken over het zorgplan daadwerkelijk onafhankelijk zijn. Het stellen van het doel van "een schoon en leefbaar huis" moet ook objectiveerbaar worden opgeschreven. Daar worden stappen voor gezet. Wat de SP-fractie betreft zouden daar iets méér stappen voor moeten worden gezet. Daarom steunt de SP beide moties die op dit vlak worden ingediend. Beide moties zijn namelijk een stap vooruit in de richting die wij graag willen, namelijk objectiveerbare criteria en een onafhankelijk oordeel.

Mevrouw **Okma** (D66): Voorzitter. Wij hebben nu al geruime tijd een discussie over de manier waarop het college de huishoudelijke hulp in Voorschoten uitvoert. Vier partijen, namelijk de SP, GroenLinks, het CDA en D66, hebben hierover een motie ingediend. Vandaag zijn wij weer over dit onderwerp in gesprek. De motie vraagt om een aantal zaken, zoals in het vervolg, vanaf morgen, een onafhankelijke indicatiestelling, waarbij aanbieders geen rol spelen in de vaststelling van de benodigde zorg. De motie vraagt ook om een norm te bedenken voor wat "een schoon en leefbaar huis" is. We weten dat het corrigeren van de manier waarop Voorschoten de huishoudelijke hulp toekent, geld kost. Het college wilde uitzoeken hoeveel dit kost, maar in plaats van rekenmeesters in te huren, huurde het college een paar juristen in om te bekijken of het college de wet correct uitvoert en hoe je deze motie op een uitgebreide of op een "smalle" manier zou kunnen uitvoeren. De juristen stelden onder andere dat het college wel degelijk regels moet aanpassen. Het is onvoldoende duidelijk wat nu wordt verstaan onder "een schoon en leefbaar huis" en wat hiervoor moet gebeuren en hoelang. Dit bevestigt voor ons dat we wel degelijk een punt hebben. Het is goed dat het college hiermee aan de slag gaat. Ook vinden wij het prettig dat het college heeft aangegeven dat bij de kwetsbaarste mensen van Voorschoten, die voorheen zes of meer uren huishoudelijke hulp kregen, opnieuw langs zal worden gegaan om te bekijken wat zij nodig hebben.

De heer **In 't Veen** (VVD): Er wordt gesteld dat de juristen hebben gezegd dat de regelgeving niet juist zou worden toegepast. Uit het advies van Pels Rijcken, de landsadvocaat en een zeer vooraanstaand advocatenbureau in Den Haag, dat overheidsinstellingen adviseert, blijkt echter niet dat Voorschoten de regelgeving verkeerd heeft toegepast. Kijkend naar optie 1, zou er misschien een heel kleine, minieme wijziging aangebracht moeten worden voor een goede aanpak. Waar haalt u dan vandaan dat de regelgeving niet goed zou worden toegepast door de gemeente Voorschoten?

Mevrouw **Okma** (D66): Ik haal uit het rapport dat de beleidsregels moeten worden aangepast. Daarmee is voor D66 duidelijk dat dingen nog niet helemaal correct gaan.

Daarnaast is er ook het punt van de onafhankelijke indicatiestelling. Volgens de juristen van Pels Rijcken gaat het nu voldoende onafhankelijk. Dat wil zeggen: de gemeente maakt samen met een thuiszorginstelling een inschatting en toetst het schoonmaakplan achteraf. Weten de juristen ook dat er maximaal € 189 uitgegeven kan worden en dat dat natuurlijk heel veel bepaalt? Dan wordt er geen zorg op maat geboden. Voor D66 is dat onafhankelijk indiceren het belangrijkste punt, want daarmee zouden we de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep naleven. Wij hebben een behoorlijk aantal signalen gekregen waaruit blijkt dat mensen in Voorschoten niet de ondersteuning in het huishouden krijgen zoals de Wet maatschappelijke ondersteuning die voorschrijft. Het gaat hier om mensen die niet snel voor zichzelf opkomen. Mensen hebben tegen mij gezegd dat er dagen zijn waarop zij niet eens de plantjes water kunnen geven. Eerst kregen zij zeven uur huishoudelijke hulp en nu twee. Dit is ook de meest gehoorde klacht in het klantcontactonderzoek. Hier kunnen we makkelijk iets aan doen.

Er is meerdere malen gevraagd om uitstel om uit te kunnen rekenen wat de uitvoering van deze motie zou kosten. De juristen hebben daar geen antwoord op gegeven. Het college heeft een inschatting gemaakt. Het zou D66 wel wat lijken om morgen te beginnen met een betere indicatiestelling en om dan na een halfjaar te horen hoe het met die uitgaven gaat. Dan kunnen wij bijsturen. Wij kunnen echter ook leven met de optie "smal", omdat daarmee wel een begin wordt met een betere indicatiestelling, een extra Wmo-consulent en de toezegging van de wethouder dat zij ook de kwetsbaarste burgers van Voorschoten, die voorheen zes of meer uren huishoudelijke hulp kregen, herindiceert.

Er moet ons nog iets van het hart. Er is € 1,5 miljoen overgehouden op de zorg en op de Wmo bijna 4 ton. We praten al heel lang over dit onderwerp: wordt de huishoudelijke hulp wel of niet goed toegekend? Het verbaast ons dat het geld dat overblijft, wordt gebruikt om elders een gat te dichten. Waarom is er bij het maken van de begroting geen rekening mee gehouden dat er misschien hogere uitgaven zouden komen? En hebben we met de raad niet een motie aangenomen dat er een hek zou worden geplaatst om het geld voor het sociaal domein? Nu wordt het overgebleven geld gewoon in de schulden gestopt, in de reserve. Mensen die zorg nodig hebben, moeten niet de rekening betalen als er financiële problemen

bestaan. Dit is een kerntaak van de gemeente. We dienen daarom vanavond voor de derde keer de motie in, ook uit principe. De motie luidt:

"Motie 100460.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 3 november 2016,

gehoord de beraadslagingen in de commissie Mens en Samenleving d.d. 22 september 2016,

overwegende dat:

- er in de commissie geen eensgezindheid is over de uitvoering van de indicatiestelling Wmo;*
- er bij een meerderheid van de commissie twijfel is ontstaan of bij de uitvoering van de Wmo het belang van een individuele cliënt inderdaad vooropstaat (zie toelichting);*
- er bij een meerderheid van de commissie twijfel is ontstaan of in de uitvoering daadwerkelijk maatwerk wordt geleverd (zie toelichting);*
- er bij een meerderheid van de commissie twijfel is ontstaan of de gemeente de meest recente jurisprudentie op de juiste wijze toepast (zie toelichting);*
- cliënten die een bezwaar- en beroepsprocedure starten, de gemeente veel geld kunnen kosten (zie toelichting);*

constaterende dat:

- bij resultaatfinanciering het financiële belang van de gemeente (kostprijs € 189 per periode van vier weken per cliënt), prevaleert boven het individuele belang van een cliënt;*
- hiermee het belang van een individuele cliënt niet centraal kan staan;*
- hiermee maatwerk niet gegarandeerd is;*
- met aanpassing van de procedure de doelstelling cliënt centraal en maatwerk wel geborgd kan worden;*
- juridische procedures noch in het belang van cliënten, noch in het belang van de gemeente zijn en derhalve moeten worden voorkomen;*

besluit het college op te dragen:

- de indicatieprocedure onafhankelijk te doen uitvoeren, waarbij aanbieders geen rol hebben in het opstellen van het ondersteuningsplan;*
- het resultaat 'schoon en leefbaar' te objectiveren;*
- een besluit te doen voorzien van de uit te voeren activiteiten, waar ook de signaleringsfunctie toe behoort;*
- een besluit te doen voorzien van de frequentie van de uit te voeren taken alsmede de tijd die hiervoor benodigd is (aantal minuten/uur);*

- *het onafhankelijke en objectieve CIZ-protocol voor huishoudelijke verzorging te hanteren totdat er nieuwe normtijden zijn ontwikkeld;*
- *burgers optimaal over 'de spelregels' van het keukentafelgesprek te informeren;*
- *de commissie Mens en Samenleving voor haar vergadering in november 2016 te informeren over beleidswijzigingen inzake de huishoudelijke hulp gebaseerd op de bovengenoemde principes,*

en gaat over tot de orde van de dag.

Toelichting

- *In de door de raad in 2015 vastgestelde verordening staat onder art. 2.3, het gesprek, onder punt 4: 'Bij het gesprek staat het belang van de cliënt centraal'.*
- *Antwoord van het college op schriftelijke vragen CDA-fractie d.d. 27 juni 2016, onder punt 5: 'de Wmo schrijft voor dat gemeenten maatwerk moeten leveren'.*
- *<http://www.uitvoeringwmo2015.nl/2016/06/15/de-rechtbank-gelderland-pakt-de-draad-op-na-18-mei/>*
- *<http://www.gelderlander.nl/regio/achterhoek/berkelland/berkelland-baalt-van-130-000-euro-voorthuishulp-jurist-1.6366554.>"*

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. We zijn al een flinke tijd bezig met dit onderwerp. Zoals de heer Maassen al zei, zijn ook wij blij met de vorderingen die op dit punt gemaakt worden. We willen dan ook met klem benadrukken dat de wethouder en de ambtenaren de moeite hebben genomen en zich de inspanning hebben getroost om Pels Rijcken te vragen hoe het nu op dit punt gaat in de gemeente Voorschoten. Wij willen de wethouder bedanken voor het feit dat er nu een advies van Pels Rijcken ligt waarmee we stappen kunnen maken. Die stappen worden ook gemaakt. Ik zal het niet allemaal herhalen, maar in de beschikking gaan we op het punt van de verduidelijking van de voorziening een aantal stappen maken om het nog ietsje mooier en duidelijker te maken voor de mensen die dit aangaat. Daar zijn wij heel blij mee.

Het advies van Pels Rijcken vraagt nog wel om een onderzoek naar hoe het nu precies zit met het pgb. Is het budget van de aanbieder van de zorg nu voldoende om de resultaten te genereren die wij allemaal wensen? Met het oog daarop en naar aanleiding van het advies van Pels Rijcken hebben wij het college samen met de overige indieners gevraagd om het door Pels Rijcken gevraagde onafhankelijke onderzoek uit te voeren zoals het hier staat omschreven. Het advies van Pels Rijcken vormt voor ons aanleiding om de laatste motie zoals we die vandaag hebben ingediend, namens het CDA te handhaven.

De **voorzitter**: Over welke motie hebt u het? Hebt u het over motie 100475?

De heer **Van Oostrum** (CDA): Ja.

De **voorzitter**: Motie 100475 is dus de definitieve motie zoals die ingediend wordt door de fracties van het CDA, D66 en de SP. Heb ik dat goed begrepen? Of geldt dit alleen voor het CDA? Het wordt nu verwarrend.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Het gaat inderdaad om motie 100475, waar wij onze steun aan verlenen.

De heer **Middelburg** (PvdA): Ik zie de fractie van de heer Van Oostrum onder twee moties staan. Hij zegt nu dat hij motie 100475 steunt, maar bedoelt hij daarmee impliciet dat hij de andere motie, motie 100460, niet meer steunt? Moet ik dat zo zien? Of ga ik dan een stap te ver?

De heer **Van Oostrum** (CDA): Nee, dat klopt. Ik refereer aan de vorige raadsvergadering, waarin ook u ertoe hebt opgeroepen om voorzichtig te zijn met wat je doet. We hebben nu een advies van Pels Rijcken. Ook de voorzitter van deze raad heeft gezegd: wees voorzichtig met wat je doet. Wij gaan voor de tweede optie, juist omdat die oproept tot verder onderzoek. De motie, die mede wordt ingediend door D66 en de SP, luidt:

"Motie 100475.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 3 november 2016,

gehoord de beraadslagingen in de commissie Mens en Samenleving d.d. 22 september 2016 en 13 oktober 2016,

overwegende dat:

- er in de commissie een verschil is (geweest) over de uitvoering van de indicatiestelling Wmo;*
- een meerderheid van de commissie vooralsnog niet uitsluit dat bij de uitvoering van de Wmo het belang van een individuele cliënt in voldoende mate prevaleert (zie toelichting);*
- er in de commissie een verschil van inzicht is (geweest) omtrent de mate van maatwerk (zie toelichting);*
- er in de commissie een verschil van inzicht is (geweest) of de gemeente de meest recente jurisprudentie op de juiste wijze toepast (zie toelichting);*
- cliënten bezwaar- en beroepsprocedures kunnen starten die de gemeente veel (zorg)geld kunnen kosten (zie toelichting);*
- Pels Rijcken & Drooglever op 11 oktober 2016 een advies heeft uitgebracht over het Wmo-beleid van de gemeente Voorschoten;*

constaterende dat:

- *bij resultaatfinanciering het financiële belang (kostprijs € 189 per periode van vier weken per cliënt) zou kunnen prevaleren boven het belang van een cliënt;*
- *hiermee maatwerk niet a priori gegarandeerd is;*
- *met aanpassing van de procedure de doelstelling cliënt centraal en maatwerk in toenemende mate kan worden geborgd;*
- *juridische procedures noch in het belang van cliënten, noch in het belang van de gemeente zijn en waar mogelijk moeten worden voorkomen;*
- *aanscherping van het Wmo-beleid van de gemeente Voorschoten nodig is gezien het aangehaalde advies van Pels Rijcken & Drooglever d.d. 11 oktober 2016;*

besluit het college op te dragen:

- *een onafhankelijk onderzoek uit te doen voeren naar:*
 - a. of de zorgaanbieder met het (vaste) budget de zorg kan leveren die volgens objectiveerbare normen resulteert in een 'schoon en leefbaar' huis;*
 - b. of de indicatiestelling onafhankelijk van de aanbieder kan worden uitgevoerd;*
 - c. of in de beschikking, naast activiteiten en frequentie, ook tijd kan worden opgenomen als criterium voor een 'schoon en leefbaar' huis;*
- *de resultaten van het betreffende onderzoek in het voorjaar van 2017 met de raad te delen;*
- *in de beleidsregels Wmo een duidelijke, uitgebreide en concrete maatstaf op te nemen aangaande de resultaatsgebieden met betrekking tot een schoon en leefbaar huis;*
- *in de beleidsregels Wmo de werkwijze met betrekking tot het onderzoek verder te verduidelijken zodat voor cliënten duidelijk is wie binnen welke termijn contact opneemt, hoe het ondersteuningsplan tot stand komt en binnen welke termijn de beschikking tot stand komt;*
- *het ondersteuningsplan zorgvuldig te beoordelen en indien nodig met de aanbieder en de cliënt in overleg te treden over het ondersteuningsplan;*
- *met ingang van 2017 de concrete activiteiten en de frequentie van de activiteiten van de zorgaanbieder in de beschikking 'huishoudelijke hulp' op te nemen, zodat duidelijk is op welke wijze zowel het geïndiceerde resultaatgebied als de concrete uitwerking daarvan in het ondersteuningsplan bijdraagt aan de zelfredzaamheid en participatie van de cliënt;*
- *zo snel mogelijk een extra controle uit te voeren op het resultaat 'schoon en leefbaar huis' bij kwetsbare cliënten en de kosten daarvan ad € 4.174,- te dekken uit de reserve sociaal domein;*
- *de raad in het voorjaar van 2017 te informeren omtrent de uitkomsten van bovenvermelde controle,*

en gaat over tot de orde van de dag."

Mevrouw **Schrijver** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Hoever willen we gaan als je als fractie of als raadslid van de wethouder zelf en daarna van de door het college ingeschakelde bureau Pels Rijcken de bevestiging hebt gekregen dat de gemeente Voorschoten niet buiten de wettelijke regels handelt ten aanzien van de huishoudelijke hulp in het kader van de Wmo en dat de werkwijze niet conflicteert met de uitspraken van de Centrale Raad van Beroep? Hoever willen we gaan als in het onderzoek van Zorg-Lokaal cliënten een 8 geven voor tevredenheid en gemiddeld ook een 8 bij de kwaliteitsmeting van de Wmo, bij technisch onderzoek en bij de mening van de cliënten over de ondersteuning die zij op het punt van de huishoudelijke hulp hebben gekregen.

De heer **Maassen** (SP): Mijn fractie wil dan in ieder geval zo ver gaan dat we het hele advies van Pels Rijcken lezen. In dat advies staat dat de gemeente voldoet aan de eisen van de Centrale Raad voor de Wmo als er een aantal aanpassingen worden gedaan. Dat betekent dat het op dit moment, zonder die aanpassingen, nog niet voldoet. Daarom is deze motie er. Volgens mij heb ik u daarmee antwoord gegeven.

Mevrouw **Schrijver** (ONS Voorschoten): Ik was nog niet uitgesproken, mijnheer Maassen. Hoever willen we gaan als de consultant voor een cliënt in een keukentafelgesprek de indicatie voor huishoudelijke hulp heeft afgegeven? Willen we dan de frequentie weten van bepaalde werkzaamheden die voor een cliënt worden verricht en die de cliënt nota bene samen met de zorgaanbieder heeft besproken, terwijl dit ondersteuningsplan in een speciaal format wordt vastgelegd, wat je als maatwerk mag beschouwen? Daarna volgt bovendien nog een controle door onze consultants. Als de wethouder, zoals zij op verschillende fronten heeft aangegeven, voornemens is om de belangrijkste aanbevelingen van Pels Rijcken over te nemen en om haar eerdere toezegging uit te voeren om bij kwetsbare cliënten een extra controle uit te laten voeren van het resultaat "een schoon en leefbaar huis", is ONS Voorschoten van mening dat het college de huishoudelijke hulp in het kader van de Wmo in de gemeente Voorschoten heel goed op de rails heeft gezet. De cliënt staat centraal. Dat wil ONS Voorschoten hoog in het vaandel houden, zonder onnodig met gemeenschapsgeld te smijten dat bestemd is voor het sociaal domein.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Mevrouw Schrijver spreekt van "smijten met geld voor het sociaal domein". De gemeente heeft een budget gekregen om het sociaal domein goed te regelen. Daar blijken bepaalde uitgangspunten voor te zijn. Ik protesteer dus echt tegen het gebruik van de term "met geld smijten voor het sociaal domein".

Mevrouw **Okma** (D66): Als je € 1,5 miljoen op het sociaal domein overhoudt, heb je dus niet gesmeten met geld.

De **voorzitter**: Dat waren reacties op datgene wat mevrouw Schrijver heeft gezegd.

De heer **In 't Veen** (VVD): Voorzitter. Als ik goed heb geteld, is dit de vierde bijeenkomst over de motie huishoudelijke hulp. Er staat mij niet bij dat ooit eerder zo uitgebreid over een

motie is gesproken. De standpunten zijn op zich allemaal helder, maar voor mij is nog steeds niet helder wat het probleem is. Mevrouw Schrijver heeft al aangekaart dat er een uitgebreid onderzoeksrapport is waaruit blijkt dat de betrokken cliënten uitgebreid zijn gehoord en met een 8 uitermate tevreden zijn over de geleverde resultaten. De vraag is dus wat nu echt het probleem is. Naar het oordeel van de VVD is er geen probleem, want de huizen worden schoon opgeleverd. We kunnen wel een discussie gaan voeren over de vraag wat "schoon" is, want dat schijnt een subjectief begrip te zijn. Dat is voor mij heel bijzonder, want als we het over "schoon sanitair" hebben, is dat gewoon sanitair waar zich geen "ongerechtigdheden" bevinden. "Schoon" is ook dat er geen muizen en ratten door het huis lopen en dat er geen kakkerlakken, geen andere "ongerechtigdheden" en geen andere onaangename beesten zijn. Dan weet iedereen wel wat "schoon" is en dan valt er verder niets te objectiveren.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Het betoog van de heer In 't Veen laat zien dat het nodig is dat er objectieve normen komen voor "een schoon huis". Dank u wel, mijnheer In 't Veen.

De heer **In 't Veen** (VVD): Dank u voor deze opmerking, mevrouw Lamers, want de objectieve normen die ik noemde ...

Mevrouw **Okma** (D66): Wilt u eigenlijk zeggen dat het advies van Pels Rijcken dat hiervoor regels moeten worden opgesteld en dat het in de gemeente Voorschoten op dit vlak ontbreekt aan goede regelgeving en goed beleid, onzin is?

De heer **In 't Veen** (VVD): U leest het advies van Pels Rijcken verkeerd, want het gaat maar om een paar kleine aanpassingen. Ook de jurisprudentie wordt verkeerd geïnterpreteerd, want er is maar één uitspraak van de Centrale Raad van Beroep en die had betrekking op een zaak in Utrecht. Utrecht hanteerde verkeerde urenmodules, wat niet is toegestaan. Dat is de enige uitspraak die er is. Voor het overige zijn er uitspraken van lagere rechters. Er staat verder dus nog niets definitief vast.

De heer **Maassen** (SP): Ik twijfel nog of ik op dit moment zit te luisteren naar een stukje cabaret of naar een totale ontkenning van alles wat in de stukken staat. Ik zal u gewoon maar even de feiten meegeven. U kunt wel steeds citeren uit rapporten, maar wij gaan met de SP vaak naar mensen toe die zorg hadden en die nu geen zorg meer hebben. Zij klagen niet; zo zijn zij nu eenmaal. Toen wij vroegen of zij het niet vervelend vinden dat zij geen huishoudelijke hulp meer hebben, zeiden ze: ach ja, dan stinkt het maar in huis en dan zet ik ramen open om het te laten doortochten. Dat is de werkelijkheid.

De heer **In 't Veen** (VVD): Wat ik zo geestig vind, is dat er in Leiden een SP-wethouder is die het beleid op dezelfde manier uitvoert als onze wethouder. Daar is geen enkel probleem. Ik weet dat u daar al een keer over hebt gezegd dat iedereen zijn eigen beleid mag voeren, maar ik hecht er toch wel aan om te zeggen dat de SP dan met dubbele tong spreekt.

De heer **Maassen** (SP): Ik wijs erop dat in Leiden het gemiddeld aantal uren dat de SP-wethouder voor deze voorziening betaalt, hoger is dan in Voorschoten, namelijk 3 tot 3,5 ten opzichte van 2. Dat is het verschil tussen een VVD-wethouder op zorg en een SP-wethouder op zorg.

De heer **In 't Veen** (VVD): Tjonge. Mijnheer Maassen, ik denk dat u de kern van de zaak nu precies hebt geraakt: het gaat om het aantal uren. Het gaat niet zozeer om de vraag hoeveel uren iemand krijgt, maar in hoeveel uren een huis schoon kan worden gemaakt. In het ene geval zal dat 1 uur zijn en in het andere geval 2 uur. Voorheen kreeg men een groot aantal uren. Ik vermoed waar de pijn zit. Veel uren daarvan zijn ook gezelligheidsuren: een deel van de uren werd besteed aan schoonmaak en de rest van de uren had men gesprekken met de schoonmaakster. Dat mist men. Ik denk dat het probleem een beetje is dat mensen die gezelligheid missen. Maar goed, daar kunnen we het nog lang over hebben.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Ik ben niet zo negatief ingesteld, maar ik moet er ook tegen protesteren dat juist die sociale functie van de huishoudelijke hulp op deze manier wordt neergezet. Dat vind ik schandalig.

De heer **In 't Veen** (VVD): Daar is niets schandaligs aan, want ik ben heel blij met de mensen die de huizen schoonmaken. Als zij ook tijd kunnen besteden aan aandacht voor de mensen, is dat ook heel belangrijk. Als dit betekent dat de mensen zich eenzaam voelen doordat er minder uren zijn, hebben we het echter over een heel ander probleem. Ik ben het met u eens dat we dat punt op een andere manier moeten bespreken en aanpakken.

Nu ga ik terug naar de zaak zelf. Als deze moties worden uitgevoerd, gaat dat veel geld kosten. Dat geld kan beter worden besteed. Als dat geld nu wordt uitgegeven, gaat dat op aan bureaucratisering. Wat dat betreft, vind ik het bijzonder dat in de Tweede Kamer diverse partijen bij de Algemene Beschouwingen te hoop hebben gelopen tegen de bureaucratisering in de zorg. Uiterekend hier in Voorschoten zouden we dan geld besteden dat niet ten goede komt aan de zorg maar juist aan bureaucratisering.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Ik begrijp uit het betoog van de heer In 't Veen dat hij het uitvoeren van het beleid zoals dat bedoeld is en waarvoor ook objectiveerbare uitgangspunten zijn geformuleerd, gelijkstelt aan bureaucratisering. Dat is een bijzonder opmerkelijke vergelijking. Dat is ook jammer, want ook dit doet af aan hoe de zorg zou moeten zijn, terwijl Voorschoten over 2015 meer dan € 1 miljoen overheeft op het sociaal domein en er ook nu weer overschotten zijn geraamd. Die reden van geldgebrek is er niet, mijnheer In 't Veen.

De heer **In 't Veen** (VVD): Ik zeg ook niet dat er geldgebrek is; wat dat betreft, hebt u niet goed geluisterd. Ik zeg alleen dat er bij uitvoering van deze motie sprake is van verkwisting van gemeenschapsgelden. Als u het goed hebt gelezen, weet u immers dat er in een tussenlaag een Wmo-consulent komt die gaat bespreken in hoeverre de eventuele

beschikkingen moeten worden aangepast, terwijl op zich al duidelijk is wat er in de huizen gedaan moet worden. Er is een ondersteuningsplan, dat deel uitmaakt van de beschikking. Op zich is dus al duidelijk wat schoongemaakt moet worden. Als de motie wordt uitgevoerd, komt daar nog een mannetje of vrouwtje boven die zegt dat er nog iets anders moet worden gedaan. Dat noem ik bureaucratie en bureaucratisering. U kunt dus niet volhouden dat dat geen geldverspilling is.

Mevrouw **Okma** (D66): De manier waarop de thuiszorg nu aan tafel zit om mee te helpen indiceren, is ook intimiderend voor de betrokken mensen. En over verkwisting gesproken: u hebt gezegd dat mensen maar lekker naar de rechter moeten gaan en dat we dan wel zien wie er wint. We hebben een uitspraak van de hoogste rechter op het gebied van de zorg. D66 vindt het heel verkwistend als u het laat aankomen op een rechtszaak die de gemeente en de burger die niet heel zelfredzaam is, op kosten jaagt.

De heer **In 't Veen** (VVD): Ik raad u aan om de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep, die betrekking had op de gemeente Utrecht, nog eens op u te laten inwerken. Die uitspraak ging immers over het aantal uren dat besteed zou moeten worden en niet over onze wijze van zorgverlening. Wat dat betreft, hebt u de inspraak volledig verkeerd ingecalculeerd.

Kortom: ook gelet op het feit dat de wethouder heeft toegezegd dat er volgend jaar een nieuwe beleidsinformatiebrief komt, zou het raadzaam zijn als de indieners deze moties aanhouden in afwachting van die nieuwe beleidsbrief. Op zich kan dan een nieuwe discussie plaatsvinden en op zich kan dan eventueel een nieuwe motie worden ingediend, voor zover dat nodig zou zijn. De indiening van deze moties lijkt mij nu uiterst voorbarig.

De heer **Maassen** (SP): Wat wil de heer In 't Veen nou? Aan het begin van zijn betoog zegt hij: wat raar dat we het hier al vier keer over hebben gehad. Aan het eind van zijn betoog concludeert hij dat wij het hier nog een keer over moeten hebben. Wat wil hij nou?

De heer **In 't Veen** (VVD): Op basis van de nieuwe beleidsinformatiebrief. Ik schat u hoger en intelligenter in, want op basis daarvan kunt u uw overwegingen opnieuw maken.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. We kunnen in ieder geval allemaal vaststellen dat één aspect van het neerleggen van de zorg bij de gemeenten goed heeft gewerkt, want ik herinner mij nog goed dat minister Plasterk ons in het Wapen van Voorschoten vertelde dat een van zijn doelen daarbij was dat dit soort discussies lokaal zou worden gevoerd en niet meer in de Kamer. Er waren in Voorschoten en in heel Nederland veel twijfelaars: zouden de gemeenteraden dat aankunnen en zou het daadwerkelijk zo gebeuren? Ik ben blij dat wij met z'n allen hebben bewezen dat die decentralisaties en die grotere verantwoordelijkheden bij de gemeente de juiste keuze zijn en dat we daar bijzonder nauwkeurig mee omgaan. Nu ik toch bezig ben met positieve zaken, vind ik het ook belangrijk om aan het begin van mijn betoog te wijzen op de 8 die de mensen in het klantenonderzoek aan de huishoudelijke hulp geven. We hebben allemaal anekdotes. Grappig genoeg heb ik vorige week nog een

algemene ledenvergadering van mijn eigen mooie partij bijgewoond. Wij hebben allemaal ledenvergaderingen en u weet allemaal dat je daar veel verhalen hoort van mensen die bijzonder kritisch of bijzonder positief zijn. Ik heb in die algemene ledenvergadering geen klachten gehoord over de zorg. Mijn punt is echter dat dat helemaal niets betekent. Wat betekent het nou dat toevallig twee of drie mensen die mij aanspreken, een klacht hebben of, zoals ook gebeurt, een compliment willen uitdelen? We moeten bekijken wat er cumulatief gebeurt. Op dat niveau zie ik een 8. Ik vraag mij eerlijk gezegd af of dat het gemiddelde is dat de huishoudens in Voorschoten aan hun thuiszorg gaven voordat de gemeente verantwoordelijk was. Mevrouw Okma heeft het antwoord op die vraag.

Mevrouw **Okma** (D66): Nee, ik heb een interruptie. Is u ook opgevallen dat in hetzelfde onderzoek de voornaamste klacht is dat er zo weinig uren huishoudelijke hulp zijn?

De heer **Middelburg** (PvdA): Dat is mij zeker opgevallen, maar zoals wij nu eenmaal met elkaar afgesproken, gaat het ons niet om de uren die we geven, maar om het feit dat er na afloop een schoon huis is. Ik denk dat die 8 ook daarop slaat. Dat is een compliment waard voor de mensen die dit in de praktijk mogelijk hebben gemaakt en die dit uitvoeren.

Er is ook een compliment op zijn plaats voor de fracties van het CDA, GroenLinks, D66 en de SP, die deze motie al een aantal discussies geleden voor het eerst hebben ingediend. Het is goed dat deze discussie is gevoerd, want nadat het college aan de slag is gegaan en advies heeft gevraagd, bleek dat het een en ander nog wel kan worden gefinetuned en verbeterd. Ik heb in de commissievergadering een heel heldere uitleg daarover gehoord van het college, dat aan de slag gaat met die verbeterpunten. Gelet op het feit dat de klanten dit waarderen met een 8 en gelet op het feit dat het college heel helder heeft gezegd dat het – uiteraard; dat hoeft een college niet te zeggen – zal voldoen aan alle wettelijke eisen en ook aan de verbeterpunten die zijn besproken, hebben de indieners van de motie een groot succes binnengehaald. Ik denk ook dat de daadwerkelijke tekst en het in de motie voorgestelde besluit net een stapje te ver gaan, want daarmee laten we de verantwoordelijkheid om dit op te lossen, niet meer aan het college. Daarmee laten we ook niet meer alle kennis en kunde in het ambtelijk apparaat om dit mogelijk te maken, aan bod komen. Ook laten we daarmee de mensen die de zorg uitvoeren, de professionals, niet voldoende aan bod komen om de juiste oplossing te vinden. Daarmee gaan wij als raadsleden met elkaar beslissen dat wij de wijsheid in pacht hebben en dat wij het beter weten dan al onze beleidsambtenaren, alle uitvoerende professionals én het college bij elkaar. De indieners mogen dat doen. Mijn fractie is van mening dat zij dit punt uitstekend hebben aangeroerd en dat er ook een uitstekende oplossing zal worden gebracht door de mensen die tot nu toe ook de hele invoering van de zorg binnen ons gemeentelijke beleid zo goed hebben begeleid. Ik heb er alle vertrouwen in dat wij deze problemen over een halfjaar hebben opgelost.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Wij hebben ook vertrouwen in de uitvoerders van het beleid en ook in de gemeenteraad, die kaders stelt. Dit is een kader dat wij stellen. We doen dus precies wat we moeten doen. Dank voor uw steun aan de motie.

De heer **Middelburg** (PvdA): Ik weet niet goed wat ik daarop moet zeggen. Ik heb heel duidelijk gezegd dat ik vind dat de motie dat niet doet.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Voorzitter. Allereerst bedank ik de raad voor het zeer inhoudelijke debat dat we de afgelopen maanden op dit dossier hebben gevoerd. Wat mij en het college betreft, is het allerbelangrijkste dat de cliënten, onze inwoners, centraal staan, dat er maatwerk wordt geleverd en dat de inwoners daadwerkelijk de zorg krijgen die nodig is; dat heb ik ook in de vorige vergadering aangegeven. Ik heb toen ook gezegd dat het over mensen gaat en niet over systemen. Het systeem moet kloppen met de bestaande wetgeving. Met name het punt van resultaatgericht indiceren en resultaatgericht financieren is in de raad ter discussie gesteld. De waardering voor de Wmo-consulenten wil ik hier ook graag genoteerd hebben. Ook in het evaluatieonderzoek bij de klanten is gebleken dat er grote waardering is voor wat de Wmo-consulenten doen. Het allerbelangrijkste, dat überhaupt ook onder de hele huishoudelijke ondersteuning ligt, is dat ook dit aansluit bij "één gezin, één plan, één regisseur" en dat zij vooral die brede blik blijven houden.

Mocht dan huishoudelijke ondersteuning nodig zijn, dan moeten wij die ook geven. Vanavond zijn opnieuw de waarderingscijfers genoemd; we hebben de raad al eerder meegedeeld hoe hoog er wordt gescoord op het punt van de huishoudelijke ondersteuning. Ik heb ook aangegeven dat mensen duidelijk hebben moeten wennen aan dit nieuwe systeem. Dat geldt vooral voor cliënten die eraan gewend waren dat zij in uren ondersteuning kregen. We gingen om, we gingen bekijken wat mensen nog zelf konden doen en wat zij nog met hun omgeving konden. Dat heeft bij sommige mensen natuurlijk vragen opgeroepen. We hebben het ook uitgebreid gehad over de ingediende bezwaren, die met name kwamen vanuit die hoek, dus van cliënten die van uren overgingen naar resultaatgericht, dus naar een schoon en leefbaar huis.

Wij hebben al diverse malen aangegeven – zowel in de informatiebrief als in de verschillende discussies – dat wij alles conform de wetgeving uitvoeren en dat wij de rechtspraak op de voet volgen. Daar horen de uitspraken van de Raad van Beroep zeker bij. Ik heb de raad ook al gezegd dat wij bij de VNG zijn geweest. Ook de VNG had al aangegeven, zoals ook blijkt uit de ledenbrief, dat wij ons beleid gewoon conform de wetgeving uitvoeren. Omdat raadsleden daarover bleven twijfelen, hebben we opnieuw advies gevraagd. We hebben Pels Rijcken gevraagd waar het nog niet goed zit en of wij alles conform de wetgeving doen. Pels Rijcken heeft gelukkig gezegd dat wij conform de wetgeving werken, maar heeft wel een aantal aanscherpingen aangegeven, die wij ook al eerder in gang hebben gezet. Dat hebben we in de laatste informatiebrief nogmaals bevestigd. Ik ben blij dat dit door Pels Rijcken nog eens zwart-op-wit is gezet. Dat is alleen maar een bevestiging dat wij op de goede lijn zaten. Daarbij gaat het om de objectivering van "een schoon en leefbaar huis" in de beleidsregels. Ik had al gemeld dat we daarmee bezig waren. Het gaat ook om de vraag of het budget voldoende is voor de aanbieders. Ik had al verteld dat we een gesprek met de aanbieders hebben gehad en dat we voor 2017 bekijken wat er moet gebeuren om het budget, als dat onvoldoende is, voldoende te laten zijn. Het gaat ook om de vraag of er wordt bijgedragen aan het resultaatgebied van de

zelfredzaamheid en of wij de controle uiteindelijk doen nadat het ondersteuningsplan dat integraal onderdeel uitmaakt van de beschikking, bij ons aangeleverd wordt. Ja, dat deden we al, maar wij moeten controleren aan de hand van de objectiveringslijst die straks wordt ingevoerd in de beleidsregels.

Dat hebben wij dus in gang gezet. We handelen conform de wetgeving. In de informatiebrief heb ik ook aangegeven dat we de spelregels met betrekking tot het keukentafelgesprek, waar ik de raad vanavond eigenlijk niet over heb gehoord, misschien nog iets moeten verbeteren. Ook de communicatie daarover moet, zoals ook uit ervaringsonderzoek is gebleken, misschien nog iets worden verbeterd door het maken van een folder en door meer te wijzen op het feit dat mensen daarbij een ondersteuner kunnen inroepen. Ook dat is aangegeven. Ik heb de raad zelf aangereikt en aangeboden om, als er zo'n twijfel blijft bestaan, bij de kwetsbaarste cliënten een extra controle te doen. Dat is door onszelf aangeboden; laat dat duidelijk zijn. Ik heb ook op dat punt dus het idee dat we dit echt prima in beeld willen houden. Steeds geldt datgene waarmee ik ook begon: het gaat om onze inwoners; krijgen zij de zorg die zij nodig hebben?

Mevrouw **Okma** (D66): Even ter verduidelijking: u gaat dan langs bij die kwetsbare mensen; gaat u dan stappen ondernemen als u daar constateert dat er echt te weinig wordt gedaan?

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Vanzelfsprekend. Dat is precies waar het onderzoek voor is bedoeld. Dat is ook wat Zorg-Lokaal deed; dat deed steekproefsgewijs al 10%, maar wij hebben gezegd dat wij, zoals bij de eerste optie in het voorstel al wordt aangegeven, nog meer focussen op de kwetsbaarste mensen naar wie voorheen misschien veel meer uren gingen, om na te gaan of het daar inderdaad goed gaat.

Concluderend: over de eerste motie hebben we het uitgebreid gehad. Daarop hebben wij het onderzoek uitgevoerd en wij hebben de raad een notitie doen toekomen. Wij hebben de raad laten zien dat het naar onze mening goed gaat en dat wij aanpassen wat wij moeten aanpassen. Wat dat betreft, kan ik niet anders dan de tweede motie, motie 100475, naast mij neerleggen, want het onderzoek dat bij de punten a, b en c wordt gevraagd, hebben wij reeds uitgevoerd. Dat onderzoek bevestigt exact wat wij de vorige keren hebben gezegd en wat in de informatiebrieven staat. Dus nogmaals: dat hebben wij uitgevoerd.

De **voorzitter**: De wethouder is ingegaan op wat de raad in de eerste termijn heeft ingebracht. Is er behoefte om te reageren op wat de wethouder heeft verteld?

Mevrouw **Okma** (D66): Ik heb gevraagd waarom er niet wat meer rekening is gehouden met het reserveren van extra geld voor de huishoudelijke hulp. We spreken hier immers al heel lang over en nu blijkt dat er hier en daar misschien toch wat meer nodig is.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Misschien moet ik dat inderdaad nog rechtzetten. U sprak van een overschot van € 1,5 miljoen. Op de oude Wmo met huishoudelijke ondersteuning was er een overschot van ongeveer 4 ton. Zoals u hebt kunnen lezen, verwachten we bij volledige

uitvoering van de motie extra kosten van ongeveer 3,5 ton. Ik heb de vorige keer al aangegeven dat er voor dat geld geen enkel extra uur zorg voor die mensen komt als we de motie op die manier zouden uitvoeren. Wij gaan er nu van uit dat wij inderdaad de zorg leveren die mensen nodig hebben. Daar is het hele systeem nu op gebaseerd: de gesprekken, de keukentafelgesprekken, waarbij integraal wordt gekeken, en de controles die worden uitgevoerd. Dat is ook gebleken uit het cliëntervaringsonderzoek. Dat is ons uitgangspunt. Het gaat om onze inwoners. Daar lijkt dit budget op zich afdoende voor.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Met alle waardering voor alle inspanningen en voor de discussie die naar aanleiding van de motie is ontstaan, blijven wij toch vasthouden aan de uitgangspunten van onafhankelijke indicatie en objectieve normen voor 'een veilig en schoon huis'. We hebben waardering voor de stappen, maar toch vinden wij dat dit gewoon moet worden uitgevoerd zoals het bedoeld is.

De motie van het CDA vinden wij op zich sympathiek. De wethouder heeft gezegd dat zij die motie naast zich neerlegt omdat het onderzoek al is uitgevoerd, maar ik ben heel benieuwd naar de reactie van het CDA daarop.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. Ik heb nog geen uitslag van een onderzoek gezien.

De **voorzitter**: De wethouder heeft aangegeven dat er een onderzoek heeft plaatsgevonden. Dat is voor het CDA niet helder. Kan de wethouder aangeven waar de resultaten van het onderzoek terug te vinden zijn?

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Naar mijn idee gaat de door ons aangeleverde notitie exact in op de onderwerpen die in de motie onder a, b en c worden genoemd: de objectieve normen et cetera. Dat staat er exact allemaal in. Daarnaast is het rapport van Pels Rijcken richtinggevend geweest om te bekijken wat we binnen dit zich ontwikkelende beleid nog verder moeten aanscherpen om voldoende aan de regels te voldoen.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Volgens mij heeft Pels Rijcken in ieder geval op 11 oktober geadviseerd om hier nog extra onderzoek naar te doen. Kennelijk heeft Pels Rijcken dus geen kennis kunnen nemen van dat onderzoek.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Nee, de notitie en het advies van Pels Rijcken zijn tegelijkertijd opgesteld. De uiteindelijke conclusie van Pels Rijcken is ook in onze notitie verwerkt. Dat is in feite wat u in uw motie vraagt. In feite staat dat onderzoek daarin.

De heer **Maassen** (SP): Stel dat we het met z'n allen erover eens zijn dat het onderzoek zoals dat door Pels Rijcken wordt bedoeld, al is uitgevoerd, dan is het nog steeds zo dat de motie om veel meer vraagt dan alleen een onderzoek. Er wordt namelijk ook gevraagd om de raad iets toe te zenden en om daar consequenties uit te trekken. Legt de wethouder ook dat deel

van de motie naast zich neer als de motie wordt aangenomen? Of concludeert de wethouder dat dat onderzoek er al is en dat zij de verdere gevraagde stappen daarmee gaat doen?

Wethouder **Nieuwenhuizen**: De andere besluitpunten in de motie komen in feite overeen met het advies dat wij zelf hebben gevraagd en waar wij ook al mee bezig waren. Daar zit geen licht tussen. Dat is gebaseerd op het onderzoek dat we hebben gedaan.

De heer **Maassen** (SP): U zegt dus eigenlijk dat u de hele motie al uitvoert. Dat is iets anders dan die kleine aanpassinkjes waar de VVD-fractie het over had.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Nee. Nogmaals: het bezwaar van mij en het college betreft echt het onderzoek, zoals dat wordt aangevoerd. Bijvoorbeeld over de objectiveerbare norm 'schoon en leefbaar huis' hebben we gezegd dat we daarmee bezig zijn en dat al een onderzoek beschikbaar is. We hebben ook uitgebreid gediscussieerd over de vraag of naast activiteiten en frequentie ook tijd kan worden opgenomen als criterium. Dan is er geen sprake meer van resultaatgericht financieren. Dan zouden we dus alsnog weer helemaal terug gaan naar het oude systeem. Dat is inderdaad optie 3.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter, mag ik heel even een schorsing?

De **voorzitter**: Die voelde ik al aankomen.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: Afgaande op de inhoud van de moties, waarbij motie 100475 vraagt om een onderzoek en motie 100460 het college direct een opdracht geeft, ben ik van mening dat de door het CDA ingediende motie de minst verstrekkende motie is. We beginnen dus met de stemming over motie 100460.

In stemming komt motie 100460.

Motie 100460 wordt bij handopsteken met 6 tegen 13 stemmen verworpen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fracties van D66, de SP en GroenLinks ervoor hebben gestemd.

In stemming komt motie 100475.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. GroenLinks blijft achter motie 100460 staan. Het is jammer dat daar nu geen meerderheid voor is, omdat de naam van het CDA onder de motie is weggehaald. Wij kunnen leven met motie 100475 over het onderzoek. Daarom zullen wij die steunen.

Mevrouw **Okma** (D66): Voorzitter. D66 houdt de wethouder graag aan haar toezegging dat zij voor mensen die te weinig zorg krijgen, zal opschalen. Wij vinden het jammer dat anderen mogelijk de klos zijn. Ik weet niet meer wat het derde punt is, maar het is een lange discussie en ik vind dat zij teleurstellend is verlopen.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. De CDA-fractie stemt voor de tweede motie, motie 100475. Wij vinden het met name belangrijk dat dat onderzoek te zijner tijd, als er nieuwe contracten komen, wordt meegenomen bij de aanbesteding of contractering van de zorgaanbieder.

Mevrouw **Okma** (D66): Voorzitter. Het derde punt was dat ik er kennis van neem dat de wethouder nu al zegt dat zij de motie naast zich neer zal leggen. Dat vind ik wel jammer.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Mijn fractie vindt deze motie bijzonder sympathiek, maar de wethouder heeft heel helder gezegd dat zij dit allemaal reeds doet. Het is het beleid van mijn gehele fractie om nooit voor overbodige moties te stemmen, hoe sympathiek wij die ook vinden.

De **voorzitter**: Ik beschouw dit als een stemverklaring. Mevrouw Lamers, u hebt al een stemverklaring afgelegd. Ik wil de motie nu dus echt in stemming brengen.

Motie 100475 wordt bij handopsteken met 10 tegen 9 stemmen aangenomen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fracties van het CDA, GroenLinks, de SP en D66 ervoor hebben gestemd en de fracties van de VVD, ONS Voorschoten en de PvdA ertegen hebben gestemd.

De **voorzitter**: Dit betekent dat het college de opdracht heeft om te bezien op welke wijze deze motie uitgevoerd gaat en kan worden en om bij de raad terug te komen met de resultaten, zodat de raad die kan betrekken bij verdere beraadslagingen over dit onderwerp.

7. Initiatiefvoorstel D66 Duivenvoordecorridor

De heer **Van der Meij** (D66): Voorzitter. Ik heb hier een familiebezit. Eigenlijk is het de Gouden Televizier-Ring. Nee, laat ik het goed zeggen. Dit is een ring die is ontworpen door een maakster van de Gouden Televizier-Ring. Die ring heeft een prijs. Ga naar de Spiegelstraat in Amsterdam; daar zijn ze te koop. Aan zo'n ring hangt een prijs. Als u dat geld neertelt, is die prijs van u. Op het scherm ziet u nu de echte Televizier-Ring uit 2016. Ieder jaar maakt deze goudsmid al 25 jaar lang een andere ring. Zo'n ring heeft waarde. Dat is gek. Het is dezelfde goudsmid. De AVRO betaalt de ring, maar die ring heeft waarde. Waarom heeft die ring waarde? Omdat 68% van de tv-kijkers Floortje Dessing heeft uitgekozen als beste programmamaakster. Die kijkers waarderen haar en haar programma. Wat doet diezelfde Floortje Dessing voor ons?

(Op het scherm is een reclamespot te zien voor het Nationaal Park Hollandse Duinen, gepresenteerd door Floortje Dessing.)

De heer **Van der Meij** (D66): Zij reist de hele wereld over en komt tot de conclusie dat een van de mooiste natuurgebieden op fietsafstand van deze raadzaal ligt, want de Hollandse Duinen beginnen bij de Duivenvoordecorridor. Zij leert ons de waarde inzien van een kaal gebied, want wat zijn die duinen nou helemaal? Het is een stukje zand met helmgras, maar die duinen zijn heel wat waard. Die waarde hechten we ook aan de Veluwe, ook een Nationaal Park, en aan de Wadden. Zij hebben waarde. Lucebert heeft gezegd: "Alles van waarde is weerloos". Als we vanavond zouden besluiten om de Veluwe of de Wadden te verkopen, staan morgen de krantenkoppen vol, want wie verkoopt nou de Veluwe? Wie verkoopt nou de Wadden? Wie verkoopt nou het Nationaal Park Hollandse Duinen? De Duivenvoordecorridor is Hollandse Duinen; daar beginnen ze. Het heeft een prijs, maar het heeft veel meer waarde: waarde voor de herkenbaarheid en aantrekkelijkheid van Voorschoten en als laatste groene corridor tussen het Groene Hart en de kust, waarde voor Wassenaar, de regio, Nederland en daarbuiten en waarde als visueel genoeg. Al is dat gras misschien saai, het is wel mooi. Het heeft waarde voor de komende generaties, die in dit gebied kunnen wandelen, fietsen en plezier beleven. Net als aan ringen kunnen we aan de Duivenvoordecorridor een prijs hangen. Zo'n prijs is eenmalig; dan ben je die ring kwijt. Een Televizier-Ring verkoop je niet, omdat die ring waarde heeft. De Duivenvoordecorridor heeft geen prijs, maar wel waarde. Die verkoop je niet. Vandaag heeft eenieder de individuele keuze om waarde te geven aan een gebied dat inmiddels internationale waarde krijgt. Die waarde zal de komende jaren toenemen. Of u betaalt eenmalig de prijs – dan is het weg en komt het nooit meer terug – of u kiest vandaag voor de waarde van de Televizier-Ring.

De heer **Von der Assen** (GroenLinks): Voorzitter, leden van de raad. Wist u dat er een officiële website www.duivenvoordecorridor.nl? Die site is opgezet door de gemeenten Voorschoten en Leidschendam-Voorburg. Op de homepage wordt verwezen naar de ambitie voor dit gebied: "De gemeenten Leidschendam-Voorburg en Voorschoten hebben – samen met de provincie Zuid-Holland – de ambitie om het karakteristieke landschap in de Duivenvoordecorridor te herstellen en te versterken. Uitgangspunten hierbij zijn het versterken van het historisch perspectief, herstel van het coulisselandschap en het verruimen van de recreatieve mogelijkheden. Met elkaar gaan wij iets bijzonders tot stand brengen."

Het doel dat wij voor ogen moeten houden, is dus het herstellen en versterken van de karakteristieke waarde van het landschap. We staan vanavond voor een beslissing die beslist historisch mag worden genoemd. Het college is namelijk van plan om in het kader van de aanbestedingsprocedure voor Roosenhorst over enkele dagen een gunningsbesluit te nemen dat voorziet in de bouw van woningen met een oppervlakte van 4.000 m², plus wat daar nog bij komt aan tuinen, parkeerplaatsen en ontsluitingen. Als dat plan gerealiseerd wordt, gaan we niet van Glas naar Gras, zoals de bedoeling was, maar van Glas naar Steen. Het bordspel Roosenhorst met de rode bouwvlakjes, dat wij in juli hier in de raad hebben uitgedeeld, maakt dat heel duidelijk en aanschouwelijk. Als er in dit cruciale deel van de groene buffer

eenmaal woningen staan en nieuwe wegen zijn aangelegd, kan dat nooit meer teniet worden gedaan.

Op 29 september is ons namens veertien organisaties en meer dan 1.200 individuele Voorschotenaren een petitie aangeboden waarbij ons onder het motto "noblesse oblige" is voorgehouden dat het onze ereplicht is om de rijkdom van de corridor zo ongeschonden mogelijk door te geven aan toekomstige generaties. Een relatief klein geldbedrag mag daarbij niet in de weg staan. Dat geld is immers kortetermijngewin, maar de aantasting van het open landschap is voor eeuwig. De organisaties hebben een aantal alternatieven voor bebouwing ontwikkeld en hebben die alternatieven onderworpen aan een kritische second opinion van twee oud-wethouders, die deskundig zijn op het gebied van de gemeentefinanciën en onroerend goed. Afgelopen dinsdagavond hebben we de heren Dessens en Ter Keurs en de oud-wethouders Ten Have en Van Leeuwen hier op bezoek gehad. Zij hebben de voorstellen nader toegelicht. Wij hebben de gelegenheid gehad om hen te bevragen. Ik heb toen de stellige indruk gekregen dat de heren, ook na het gesprek dat zij afgelopen maandag met de leden van het college hadden gevoerd, ervan overtuigd zijn dat een aantal van hun voorstellen zeer realistisch en kansrijk zijn en dat nader uitzoeken daarvan de moeite waard is. Ik heb dit gisteren nog geverifieerd en ik heb de bevestiging gekregen dat door het college aan hen was aangegeven dat een aantal van de aangedragen opties wel degelijk realistisch en uitvoerbaar waren, maar dat zij niet zouden kunnen dienen als alternatief voor de bebouwing van Roosenhorst, omdat het college die vrijheid niet had, aangezien volgens de door de raad gegeven kaders die opbrengsten moeten worden gebruikt om de gemeentelijke schuldenlast te reduceren. Met andere woorden: de raad is nu aan zet. Wij moeten het college de ruimte geven om die alternatieven te onderzoeken.

Ik zou nog veel kunnen zeggen over de antwoorden op de schriftelijke vragen die wij met D66 en de SP hebben gesteld. Gelet op de tijd, zal ik dat niet doen. Ik zal mij beperken tot de conclusie. Het college wil ons doen geloven dat afwijken van de ingezette koers onvermijdelijk of onmogelijk is of tot de vreselijkste consequenties leidt. Dat moet op z'n zachtst gezegd met een flinke korrel zout worden genomen.

De heer **Van den Dool** (VVD): De heer Von der Assen had het zojuist over het corrigeren van de schuldenlast. Kan hij dat herhalen? Dat klonk ons namelijk buitengewoon vreemd in de oren. Dit project is daar immers helemaal niet voor bedoeld.

De heer **Von der Assen** (GroenLinks): Aan de heren is door het college aangegeven dat het college geen ruimte had om de door de veertien organisaties aangedragen alternatieven te onderzoeken, omdat de opbrengsten van de eventuele verkoop of bebouwing van gronden ten goede zouden moeten worden gebracht van de schuldpositie van de gemeente. Zo heb ik het begrepen. Dat wil dus zeggen dat het college zegt dat de raad kaders heeft aangegeven waar zij niet buiten mag treden. Ik zeg nu dat wij als raad het college nu de ruimte moeten geven om die alternatieven wél te laten onderzoeken.

Het rentetellerverhaal heeft bijzonder weinig om het lijf. De begroting hoeft niet te worden aangepast en er hoeft ook geen schadevergoeding aan projectontwikkelaars te worden betaald als de tenderprocedure voor een beperkte periode wordt opgeschort. Het is duidelijk dat het college geen zin heeft om de gang van zaken met betrekking tot de tenderprocedure te verstoren, maar zoals gezegd vinden wij dat de raad zijn verantwoordelijkheid moet nemen en mogelijke realistische alternatieven, zoals aangegeven door de veertien organisaties en zoals vermeld in het initiatiefvoorstel van D66, nader moet laten onderzoeken. Ik roep u allen er dan ook toe op om het zeer concrete initiatiefvoorstel van D66 te steunen. Als u dat in voldoende mate doet, zullen wij onze motie intrekken. Als er onverhoopt onvoldoende steun is voor het voorstel van D66, roep ik u ertoe op om in elk geval de motie van GroenLinks te ondersteunen. Daarin wordt het college opgedragen om de tenderprocedure met 90 dagen op te schorten, realistische opties die een substantiële vermindering van de bebouwing op Roosenhorst mogelijk zouden maken, nader te onderzoeken en daarover in januari aanstaande te rapporteren. De motie luidt:

"Motie 100473.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 3 november 2016,

gezien het initiatiefvoorstel van D66 'Open de Duivenvoordecorridor',

en tevens gezien de voorstellen van de groep van 14 organisaties d.d. 22 augustus 2016 en het memo daarover d.d. 4 oktober 2016 van de twee oud-wethouders Van Leeuwen en Ten Have;

overwegende dat

- in het besloten beraad van 1 november 2016 is gebleken dat een aantal van de opties die zijn aangedragen, realistisch lijken en het verdienen nader onderzocht te worden;*
- daarmee een opbrengst in beeld komt die substantieel is ten opzichte van het bedrag dat de gemeente zou moeten afschrijven op de Duivenvoordecorridor bij het niet gunnen van de tender;*
- het dus mogelijk is in de Duivenvoordecorridor en met name in Roosenhorst substantieel minder te bouwen dan de nu beoogde 4000 m²;*
- gedurende de tijd dat het onderzoek loopt, de tenderprocedure en de gunning dienen te worden aangehouden dan wel opgeschort;*

draagt het college op, stappen te nemen om de tenderprocedure met 90 dagen op te schorten, het bedoelde onderzoek uit te voeren en hierover in januari 2017 aan de raad te rapporteren,

en gaat over tot de orde van de dag."

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. De SP heeft er nooit een geheim van gemaakt dat wij voor een zo groen mogelijke Duivenvoordecorridor zijn en dat wij elk initiatief daartoe zullen steunen. Dat zullen wij vanavond dus zeker doen. Het moet mij wel van het hart dat wij dan wat meer duidelijkheid nodig hebben van de D66-fractie, die het initiatiefvoorstel heeft ingediend. De initiatiefnota zoals die er nu ligt, maakt voor mijn fractie namelijk nog niet voldoende duidelijk om welk gebied het precies gaat. Ja, de Duivenvoordecorridor, maar daarin heeft Voorschoten drie ontwikkelgebieden gepland. Er wordt eigenlijk alleen gezegd dat er wordt gevraagd om het gebied zo groen mogelijk te houden. Daar is de fractie van de SP het helemaal mee eens, maar welk gebied wordt precies bedoeld? Alle drie de ontwikkelgebieden? Een van de drie of twee van de drie en welke dan? Gaat het alleen om Roosenhorst of ook over Oranjepolder en ook over Noortveer? Dat zouden wij graag willen weten, niet alleen omdat wij het belangrijk vinden om te weten wat we precies groen gaan houden, maar ook omdat er verschillende prijskaartjes zitten aan de verschillende manieren waarop je hiermee omgaat.

De dekking is nog niet zo uitgebreid, maar mijn fractie snapt dat je eerst het initiatief moet nemen om een bepaalde richting in te lopen en dat je daarna nog heel goed daarbij kan zoeken wat er allemaal nog aan dekking kan komen. Dat je misschien helemaal geen geld zou hebben, ziet mijn fractie niet zo gauw gebeuren, al was het maar omdat uit de begroting blijkt dat de weerstandsvermogensratio van Voorschoten meer dan uitstekend is. Sterker nog: als je als gemeente € 10 miljoen zou moeten inleveren op dit plan – dat willen wij echt van ganser harte voorkomen – dan nog hebben wij een weerstandsvermogensratio die volgens onze eigen normen goed is. Dat geeft volgens mij enigszins financiële ruimte om verder naar oplossingen te kunnen zoeken.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Ook mijn fractie hecht er uiteraard aan om de Duivenvoordecorridor zo groen mogelijk te houden. Ik deel voor een deel de bijdrage van de heer Maassen, omdat ook voor mij niet helemaal helder is wat er precies met het voorliggende voorstel van D66 wordt bedoeld. De fractie stak een heel mooi verhaal af, maar de link met het ingediende voorstel begrijp ik niet. Het voorstel zelf blinkt ook niet uit in concreetheid over wat we nou groen houden, op welke termijn we dat gaan doen en hoe de dekkingsmiddelen worden verantwoord. Er wordt bijvoorbeeld een pand genoemd waarvan ik 100% zeker weet dat het op dit moment verhuurd is aan een gebruiker met een maatschappelijke functie; dan kunnen wij wel zeggen dat we dat gaan verkopen, maar dat is soms niet zo makkelijk. Ik krijg straks dus graag een toelichting op wat D66 precies beoogt. Beoogt D66 hiermee een deel van Roosenhorst onbebouwd te laten of een van de andere gebieden? Hoe ziet D66 dat?

In de bijdragen van de heer Von der Assen en van de heer Maassen heb ik over de financiën uitspraken gehoord die mij doen twifelen aan de mate waarin ikzelf de financiën van deze gemeente in mijn vingers heb. Dat is best zorgelijk, want over een week moet ik het over de begroting hebben. Mijn perceptie van de financiën van de gemeente Voorschoten is niet direct dat wij de luxe hebben om vandaag te besluiten dat we – wellicht met pijn in het hart,

maar toch – iets voor € 10 miljoen doen en dat alle seinen dan op groen blijven staan. Dat is echt niet mijn perceptie.

De heer **Maassen** (SP): Als ik de indruk heb gewekt dat ik dat wilde zeggen, wil ik dat rechtzetten. Dat heb ik niet willen aangeven. Ik heb alleen willen aangeven dat het water ons ook weer niet zó aan de lippen staat dat er helemaal niets kan. Het was een voorbeeld en geen dekkingsvoorstel.

De heer **Middelburg** (PvdA): Goed, dat is helder. Die € 10 miljoen kunnen we dus in ieder geval niet doen, maar ik zeg graag dat wij het zo groen mogelijk willen houden. Daar gaat het volgens mij om. Helemaal 0,0 bebouwing is niet realistisch. Dat was ook nooit ons plan. De betogen van D66 en GroenLinks gaven heel veel aan van de reden waarom we eigenlijk aan dit project zijn begonnen: we willen het groener krijgen, want er stonden een stelletje kassen. Een aantal daarvan waren bovendien redelijk oud en visueel niet aantrekkelijk. Die zijn weg. De bebouwing die er nu komt, komt daarvoor in de plaats. Dat is dus al een vooruitgang, maar we willen zo weinig mogelijk bebouwing. Wij hebben steeds – tot aan de laatste commissievergadering, waarin de heer Overbosch dit ook nog zei – gezegd dat wij als raad niet aan al de knoppen van de uitvoering kunnen zitten; op dat punt zie ik een parallel met het vorige raadsvoorstel. Wij hebben niet de kennis in huis. Het is bijna een lachwekkende exercitie. Ik spreek uiteraard alleen namens mijzelf, maar als mijn fractie zou proberen om een project van deze omvang en met deze grondposities en de afspraken met de provincie, de landelijke overheid en de ontwikkelaars anders in te richten, waarbij ineens ook allerlei grondgebieden worden betrokken die de gemeente op andere locaties in de gemeente heeft, is dat een bijzonder complexe operatie. Daarom hebben wij steeds gezegd: laten we het college vragen wat er wel kan. Als wij als raad zelf een voorstel doen, weten we immers van tevoren dat het heel makkelijk is om dat voorstel af te schieten. Waarom? Omdat wij simpelweg niet de juiste middelen hebben om dit allemaal uit te zoeken. Goed, de veertien organisaties hebben een voorstel gedaan dat een heel eind in de buurt komt en waarin een aantal goede componenten zitten, maar dat kan misschien ook niet helemaal.

Nogmaals vraag ik vanavond, te elfder ure, ook aan het college, wat er wel mogelijk is. Wij willen het zo groen mogelijk houden. Laten we kijken naar wat er kan. Omdat er op dit moment drie voorstellen in de lucht zijn – een vertrouwelijk voorstel vanuit de organisaties, een voorstel van D66 en een motie van GroenLinks – hoor ik uiteraard ook graag van het college of die voorstellen mogelijk zijn en, als dat niet het geval is, wat daar de reden van is en wat de eventuele consequenties van deze voorstellen zijn. Ik ben echter het meest nieuwsgierig naar wat wij nu nog kunnen doen. Over wat wij niet kunnen doen, hoeven we het immers ook niet lang te hebben.

De heer **Van den Dool** (VVD): Voorzitter. Eerst wil ik namens de VVD-fractie de D66-fractie bedanken voor haar initiatiefvoorstel, want het is altijd best mooi om zo iets te kunnen doen en te kunnen maken, zeker over een belangrijk onderwerp zoals de Duivenvoordecorridor. De VVD volgt dit project al sinds het begin, want dat mooie stuk natuurgebied gaat ook ons

aan het hart. Ik wil er nog even aan herinneren dat daar veel kassen stonden. Vanaf het begin was het de bedoeling dat die kassen weg zouden worden gehaald en dat daar een beperkte huizenbouw voor terug zou komen. Dat was de doelstelling van het project. Het zou allemaal zo goed en mooi mogelijk worden gedaan en kwalitatief worden ingepast. Dat project hebben wij gevolgd. De VVD-fractie heeft op een aantal belangrijke momenten ook bijgestuurd, omdat dit een lastig en moeilijk project is met veel aspecten. Het financiële aspect is daarbij niet onbelangrijk. Wij hebben bijgestuurd omdat het op een gegeven moment ook financieel niet haalbaar was, maar wij wilden wel de doelstellingen behalen: minder kassen, een opener gebied, groener en met beperkte huizenbouw. Zoals het project er op dit moment uitziet, gaat dat nog steeds zo gebeuren. De Duivenvoordecorridor is opener geworden. Er is meer groen gekomen en er komt inderdaad beperkte woningbouw, waar iedereen oorspronkelijk voor getekend heeft. Dat project loopt, is kostbaar en zeer risicovol, maar het loopt wel. De VVD-fractie ziet het project dan ook tot een goed einde komen met een opener Duivenvoordecorridor, met inderdaad ook enkele huizen, goed en netjes gesitueerd. Daar zullen wij ook nog alle aandacht aan blijven besteden.

Over dit voorstel hebben wij ook een aantal vragen aan de wethouder. Met dit voorstel zouden we het bedoelde project in de Duivenvoordecorridor eigenlijk stopzetten om daar een aantal andere dingen voor in de plaats te zetten. Ten eerste gaan we onze reserve aanspreken voor € 2,8 miljoen. Wij horen graag van de wethouder welke consequenties dat op dit moment heeft. Een andere consequentie is, zoals gezegd, dat je het project eigenlijk stopzet, terwijl je een aantal partijen toch indringend hebt gevraagd om een voorstel in te dienen. Als zij zich daar met veel pijn en moeite over buigen en dit kwalitatief zo goed mogelijk willen doen en als wij dan op dit moment zeggen "sorry, we gaan ons nog even herbezinnen", heeft dat waarschijnlijk ook consequenties. Ook die consequenties zou ik graag duidelijk verwoord willen hebben door de wethouder, zodat we op dit moment een goed afgewogen keuze kunnen maken.

Wij benadrukken nog eens dat het gebied opener en groener is geworden. In ruil daarvoor komt er een beperkte woningbouw. Dat is al van tevoren afgesproken; daar waren we allemaal bij, maar het eindresultaat gaan wij halen met middelen die wij op dit moment hebben. Ik moet zeggen dat er op dit moment nog steeds een negatief resultaat is ingecalculeerd. Wat dat betreft, gaat hier dus al heel veel geld van deze gemeente in zitten, maar dit project is haalbaar en is te doen. De VVD-fractie geeft de voorkeur aan iets wat haalbaar en betaalbaar is en waar we inderdaad groen voor krijgen. Daar tekenen wij voor. Wij hebben nog zeer grote vragen over het alternatieve voorstel: kan dat überhaupt, met name vanwege het financiële aspect, en kan het proces op dit moment nog stop worden gezet?

De heer **Eversteijn** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Allereerst wil ONS Voorschoten waardering uitspreken voor iedereen die zich heeft ingezet voor dit bijzondere dossier, het dossier Duivenvoorde. ONS Voorschoten staat natuurlijk ook voor groen, voor zo groen mogelijk. Ooit is afgesproken: 15%. Zoals het plan er nu ligt, is het voor ons een prima plan. Zo is het

goed mogelijk; dat mag duidelijk zijn. Indien we minder zouden gaan bouwen, zou dat moeten gebeuren door nieuw geld, niet uit onze eigen portemonnee. Op dit moment de stekker eruit trekken, is onverantwoordelijk. Dan zouden we onder toezicht komen te staan. Het zou ons € 10 miljoen kosten, alle reserves vallen in het negatieve enzovoorts.

De heer **Maassen** (SP): Dit is nou precies het type zwartkijkerij waarvan ik in mijn bijdrage heb gezegd: natuurlijk kost het geld, maar zo slecht staan we er nou ook weer niet voor. Stel dat we die € 10 miljoen zouden verliezen – dat is niet de bedoeling – dan zou de ratio van ons weerstandsvermogen volgens onze eigen maatstaven nog steeds boven 1,0 liggen. Dat is dus positief. Mijnheer Eversteijn, houd u zich dus alstublieft aan de feiten.

De heer **Eversteijn** (ONS Voorschoten): Ik denk dat de wethouder straks op mijn opmerking zal ingaan. Dan gaan we precies horen wat dit werkelijk zou betekenen voor Voorschoten.

Voorschoten is groter dan alleen de Duivenvoordecorridor. We hebben verschillende wijken, onder andere Leidseweg-Noord, dat een probleem heeft met de rioleringen enzovoorts. De oplossing daarvan zou volkomen onuitvoerbaar zijn als we hier alleen maar grassprietten voor kopen. Ik vind het ontzettend belangrijk dat wij als Voorschotense raad onze burgerij laten zien dat we toch breed moeten blijven kijken en dat wij ons niet alleen moeten blijven focussen op die Duivenvoordecorridor. Het plan is aangenomen door de raad; dat raadsbesluit ligt er. We gaan toch niet aan onze eigen raadsbesluiten blijven sleutelen om terug naar af te gaan? Dat kan gewoon niet.

Ik wil nog graag reageren op het pleidooi van de heer Van der Meij. Mijnheer Van der Meij, wij hebben de Duivenvoordecorridor gekocht, niet verkocht. U zei dat we de Duivencorridor gaan verkopen. Nee, Voorschoten heeft geld gepompt in de Duivenvoordecorridor. We hebben de gronden gekocht. Dat is een heel andere benadering dan denken dat we de boel verkwanselen.

De heer **Maassen** (SP): Ik heb de heer Eversteijn ook in eerdere discussies al een paar keer horen zeggen dat de raad niet op genomen besluiten terug moet komen, maar volgens mij heeft de raad in eerste instantie besloten om 2.000 hectare te bebouwen in Roosenhorst. Later heeft de raad besloten om daar toch 4.000 hectare te bebouwen. Toen is de raad toch ook teruggekomen op zijn eerdere besluit? Nu zegt u dat wij daar niet meer op mogen terugkomen. Dat is toch een rare redenatie?

De heer **Eversteijn** (ONS Voorschoten): Om te beginnen hebben we het niet over hectaren, maar over vierkante meters. Dat is dus wel iets anders.

De heer **Maassen** (SP): Excuus, I stand corrected.

De heer **Eversteijn** (ONS Voorschoten): Als raad hebben we dat besluit genomen omdat we voorzagen dat we in het financiële traject niet uit zouden komen. Daarom hebben we het quotum moeten verhogen.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): De heer Maassen haalt de doelen en de middelen door elkaar. Het doel was om de Duivenvoordecorridor vrij te maken van de glasbouw en zo groen mogelijk te maken. Het middel ter dekking van dat doel was het bouwen van een beperkte hoeveelheid woningen. Als dan gaandeweg blijkt dat dat middel niet meer volledig toereikend is en als dat iets uitgebreid moet worden, moet de heer Maassen het niet hebben over een veranderd doel. Het doel blijft hetzelfde, mijnheer Maassen.

De heer **Maassen** (SP): Ik ben blij dat beide woordvoerders van ONS Voorschoten het met mij eens zijn dat de raad op genomen besluiten terug kan komen.

De heer **Bremmer** (CDA): Voorzitter. Ik sluit mij aan bij de dankwoorden. In sinterklaas-beeldtaal: wij hebben veel bewondering voor de pakjesinspanning van goedheiligman Van der Meij en complimenten voor de glinsterende verpakking van de surprises, maar ik moet zeggen dat de surprises ons minder aanspreken. Over die surprises heb ik dus best wel een aantal vragen. Ik zie de heer Ter Keurs en de vereniging trouwens zitten. Het is goed om te memoreren dat we ons het afgelopen seizoen met geen enkel onderwerp zo veelvuldig bezig hebben gehouden als met de Duivenvoordecorridor. Soms dacht ik dat de vereniging een seizoenkaart op de tribune had; zo vaak zat men daar. Dat is misschien een goede inleiding, want in maart hebben wij hierover gesproken. Toen waren wij aan besluitvorming toe. Toen is het voorstel gedaan om nog eens extern te kijken. Dat was als het ware een eerste uitstel. We hebben dus al veel tijd genomen. In oktober heeft de vereniging gevraagd om haar in elk geval de gelegenheid te gunnen om de twee oud-wethouders hun advies toe te laten lichten en om daarop te reageren. Toen hebben we opnieuw tijd genomen. Wij zijn dus niet voor uitstel of opschorting, want er is al heel veel tijd genomen. Op diverse momenten hebben we extra tijd gekregen. Opnieuw tijd erbij maakt dit dossier volgens mij niet beter.

Het is goed om te memoreren dat er heel veel bereikt is in de Duivenvoordecorridor. Dat is in algemene zin gezegd; laat ik concreter zijn. Het grootste deel, circa 90% van de 33 hectare van de bedrijfsgebouwen en kassen is inmiddels verwijderd. De monumentale bollenschuur langs de Veursestraatweg is in oude glorie hersteld. Het grootste deel van de renovatie van kasteel Duivenvoorde is uitgevoerd: het herstel van de Marot-zaal en van de tuinen van Zocher. De voorbereiding van een nieuw bezoekerscentrum is in volle gang. Een eerste nieuw wandelpad, het Knippolderpad, is zo goed als gereed. We hebben er met een aantal raadsleden al een wandeling kunnen maken. Voorschoten is dus volop begonnen met het beleefbaar maken van meer groen areaal en het herstel van groene landschapselementen.

In september deed wethouder Bremer de raad op ons verzoek een handreiking met de toezegging dat zij een maximale inspanning zou doen om het nog te ontwikkelen

kassengebied Noortveer vrij te houden van bebouwing. Ik vraag om een herbevestiging van die inspanning.

Ook is toegezegd dat er een actieve bemoeienis van de raad zal zijn met de uitwerking en de inpassing van de huizenbouw na gunning. Het college heeft toegezegd dat de raad met het kwaliteitsteam in januari 2017 na ommekomst van de bezwarentermijn over de gunning in gesprek kan gaan over het winnende plan.

Ik denk dat iedereen het eens is over de weinig riante financiële positie van de gemeente. Ook de vereniging heeft dat verschillende malen erkend. Als wij de weg opgaan van het voorstel van D66, denken wij dat die positie daardoor niet rianter wordt maar minder riant.

Er zijn enkele vragen gesteld, onder anderen door de heer Middelburg en de heer Van den Dool. Ik sluit mij gewoon aan bij de voorgaande sprekers. Zie hun vragen dus ook als de mijne, ook gelet op de tijd en wat er nog komt. Een speerpunt van het CDA-verkiezingsprogramma is een duurzaam, financieel gezond en zelfstandig Voorschoten, dat uiteraard een actief groenbeleid voert. Daar staan wij volledig achter. Op dat punt is al heel veel bereikt.

De **voorzitter**: Er zijn een paar vragen gesteld aan de indieners van het voorstel. Voordat ik de wethouder de gelegenheid geef om te reageren, geef ik de indieners de gelegenheid om die vragen te beantwoorden.

De heer **Van der Meij** (D66): Voorzitter. De eerste vraag kwam van de SP: wat bedoelt D66 precies? Ik zal proberen om zo expliciet mogelijk te zijn. Noortveer helemaal vrijhouden van bebouwing, Roosenburg zo veel mogelijk vrijhouden van bebouwing, lintbebouwing langs de Kniplaan en kijken wat dat oplevert en in de Oranjepolder de lopende zaken gewoon laten lopen. Dat is wat wij bedoelen.

De PvdA zei dat dit een complex traject is. Ik deel de mening dat wij in dat complexe traject niet moeten denken dat wij als individueel raadslid alles kunnen overzien. Juist daarom geef ik een aantal voorstellen om die uit te werken. Die voorstellen zijn een combinatie van zaken die wij in het initiatiefvoorstel hebben genoemd, voorstellen die vanuit de groep van achttien personen komen en voorstellen die door de twee oud-wethouders zijn ingediend. Ik hoop dat ik daarmee de vragen van de PvdA heb beantwoord.

De VVD heeft gezegd dat er enkele huizen komen en heeft het Q-team genoemd. Ik weet niet of ik specifieke vragen van de VVD heb gehoord; ik heb ze in ieder geval niet genoteerd. Anders moet de heer Van den Dool die vragen nog even stellen, zodat ik ze alsnog kan beantwoorden.

Ik heb ernstige bezwaren tegen de opmerking van ONS Voorschoten dat dit ons € 10 miljoen gaat kosten. Dit gaat ons geen € 10 miljoen kosten. Juist daarom heb ik zorgvuldigheid

betracht in het financieringsvoorstel. Het gaat ons erom dat uitgezocht wordt hoeveel wij op basis van de bestaande situatie in Voorschoten kunnen ontvangen. Ik heb daar zeer specifieke voorstellen voor genoemd, juist om ervoor te zorgen dat het resterende gedeelte lintbebouwing zo weinig mogelijk schade of visuele schade aan het project toebrengt. Dan houden we best nog wat geld over voor de Leidseweg-Noord.

In het kader van de financiën moeten mij twee opmerkingen van het hart. In Voorschoten hadden wij in 2010 ongeveer € 49 miljoen aan reserves. Die reserves zijn de afgelopen jaren verdwenen als sneeuw voor de zon. Ik ben benieuwd waar al die reserves naartoe zijn verdwenen, want als de reserves nodig zijn voor de Duivenvoordecorridor, zijn zij er ineens niet. De tweede opmerking is dat wij als raad hebben afgesproken dat we de Nuon-reserves apart zouden zetten en dat we de dividenden van de Nuon-reserves zouden gebruiken in het kader van de ontvangsten voor de gemeentebegroting. Van die Nuon-reserves is uiteindelijk nog maar € 1 miljoen overgebleven. Die € 1 miljoen staat in ons voorstel, om die te bestemmen voor de Duivenvoordecorridor. Ik denk dus dat we wat dat betreft voldoende zorgvuldigheid in acht hebben genomen, ook op financieel gebied.

Wethouder **Bremer**: Voorzitter. Ook ik heb een plaatje meegenomen. De heer Van den Dool begon erover en ik heb ook de heer Bremmer horen zeggen waar het over gaat: in 2008 is een convenant gesloten tussen de rijksoverheid, de provincie Zuid-Holland en de gemeenten Leidschendam-Voorburg en Voorschoten om het groen inderdaad zo veel mogelijk terug te brengen. Alles wat op het plaatje grijswit is, zijn de kassen zoals ze daar stonden. Als je nu over de Veurseweg naar Leidschendam rijdt, kun je je dat haast niet meer voorstellen, want alles, op één na, is al weggesaneerd. Dat hebben we dus inderdaad al gekocht. Daar hebben we miljoenen aan uitgeven, met als doel om de Duivenvoordecorridor zo groen mogelijk terug te brengen. Daar hebben we een serieus convenant voor opgesteld met de zojuist genoemde partners: de rijksoverheid, de provincie en de gemeente Leidschendam-Voorburg. Daar heeft deze raad vierkant achter gestaan. Om al die miljoenen die wij als gemeente hebben uitgegeven, weer terug te verdienen, mochten wij een klein percentage woningbouw doen, maximaal 15%. Ik heb al meerdere malen, in de commissie en in de raad, aangegeven dat wij daaronder blijven op elke ontwikkellocatie.

Er zijn inderdaad drie ontwikkellocaties. Bovenaan, waar het een beetje grijsig is, ziet u het Laantje van Van Wissen, ook wel de Oranjepolder genoemd. Daar komen slechts drie huizen voor terug. In plaats van alles wat u daar aan kassen ziet, moet u daar dus even drie huizen bij denken. De rest is en blijft groen. Daar komen recreatieve paden. U kunt daar straks inderdaad met uw kinderen en kleinkinderen verblijven en de natuur beleven. Daaronder ziet u het grootste vlak, een beetje rechthoekig. Dat is Roosenhorst. Daar spreken we vanavond specifiek over, omdat de aanbesteding door de raad is goedgekeurd. De gunning zou op 8 november, dus aanstaande dinsdag, plaats moeten vinden. Dat is de planning, tenzij de raad anders besluit. Links, het langwerpige deel, is de rechterkant van de Kniplaan. Dat noemen wij Noortveer. Daar staat nog één kas die wij nog niet hebben aangekocht. De kas aan de uiterste linkerkant is wel weg. Er ligt nog een stukje open teelt. Dat is van de Stichting

Duivenvoorde. Ook dat moet nog door de stichting aangekocht worden, zodat ook dat tuindersbedrijf daar weg kan. Het is dus nog niet volledig bereikt. We hebben nog niet alles opgekocht en gesaneerd, maar we zitten wel op 90%.

Over de financiën is al heel veel gezegd. Wethouder Beimers zal daar straks ook op ingaan. De Duivenvoordecorridor behoort tot mijn portefeuille, maar qua financiën trekken wij samen op, omdat het om een substantieel bedrag gaat; het gaat echt om miljoenen. U hebt allemaal in de begroting gelezen dat wij er niet rooskleurig voor staan. Feitelijk kunnen wij ons dit verlies ook niet permitteren. Dat staat los van de vraag of je dit wilt, want dat vind ik een heel andere vraag. Iedereen die nu langs de Veurseweg rijdt en het prachtige groene gebied achter de bollenschuur ziet, denkt: super, fantastisch, wat mooi. Als je dan zegt dat de gemeente daar gaat bouwen, is de reactie: zonde! Maar we vergeten even dat dit het plaatje is van waar we vandaan komen. Hier doen we het voor: om het gebied zoals het was, een stuk mooier en groener te krijgen, met recreatieve paden en kleinschalige woningbouw. Dat past ook netjes in het Nationaal Park Hollandse Duinen. Mijnheer Van der Meij, ik moet u echt corrigeren, want het draait daarbij niet om Voorschoten. Dunea heeft het initiatief opgepakt, omdat zij het duinengebied beheert en daar ons drinkwater bewaart. Dunea heeft de omliggende gemeenten, waaronder Voorschoten, gevraagd of wij het voorstel om er een Nationaal Park van te maken, mede wilden indienen. Omdat we dit gebied – zowel de kustlijn als ons binnengebied – met z'n allen belangrijk vinden, heeft Voorschoten daar uiteraard volmondig ja tegen gezegd.

De heer **Von der Assen** (GroenLinks): Kan de wethouder aangeven wat zij bedoelt als zij zegt dat we ons dit verlies niet kunnen permitteren, daarbij in aanmerking nemend dat er alternatieve voorstellen zijn gedaan die althans een deel van het benodigde bedrag zouden kunnen verschaffen?

Wethouder **Bremer**: Ja, dat kan ik aangeven. Het grootste doel dat D66 voor ogen heeft met het initiatiefvoorstel, is natuurlijk: het liefst helemaal niet bebouwen en zo groen mogelijk houden. Ik kan hier niet alle bedragen openbaar noemen, maar u weet allemaal hoeveel miljoenen zijn uitgegeven om al die kassen op te kopen. Als wij zouden stoppen en daar niets voor terug zouden bouwen, zijn we dat geld kwijt.

Er worden inderdaad ook initiatieven aangedragen. Daar heb ik zelf ook een vraag over, want er wordt een pand genoemd aan de Lord Baden Powellweg. Dat is mij niet bekend. Ik weet niet welk pand daarmee wordt bedoeld. Dat hoor ik graag van D66. Met betrekking tot het pand BplusC in de wijk Adegeest heeft de raad niet besloten tot verkoop. Daar zou de raad dan dus een besluit over moeten nemen. Koopmans Welvaren aan de Voorstraat is inderdaad in de verkoop, maar ik weet niet wat dat pand opbrengt. Daar zit een taxatierapport aan. Dat pand moet nog openbaar in de verkoop. Het lijkt mij niet goed om daarover hier uitspraken te doen. Los daarvan hebben we natuurlijk ook andere accommodaties in de verkoop. Als wij de opbrengst van de verkoop van de accommodaties willen besteden aan de Duivenvoordecorridor, moet de raad daarover een besluit nemen. De raad heeft immers

eerder het besluit genomen dat de opbrengst van de verkoop van de accommodaties ten gunste komt van de algemene reserve om onze schuldenpositie te verbeteren. De raad zou dan dus een nieuw besluit moeten nemen.

Ik zal op verzoek van de heer Bremmer de toezegging over Noortveer, die ik in september heb gedaan, herhalen. Daar staat nog één kas. Mocht die ooit in ons bezit komen – dat moeten we nog even bekijken – dan zal ik inderdaad mijn stinkende best ervoor doen om dat niet te bebouwen, maar groen te laten. Roosenhorst is een ander verhaal. Daar is dinsdag de gunningsprocedure voor, tenzij de raad vanavond besluit tot uitstel daarvan. Ik wil de raad echt ontraden om nu te besluiten tot uitstel en tot een onderzoek of de panden de verwachte opbrengst zullen opbrengen. Volgens mij heb ik daar in beslotenheid al het een en ander over gezegd – nogmaals: ik kan dat soort bedragen niet noemen – maar dat komt nog niet op de helft van wat wij nodig hebben. Volgens mij hebben we op dit moment € 7,6 miljoen vrij besteedbare reserve. Dat loopt aan het eind van 2017 al met € 2 miljoen terug. Als we dit afschrijven, komen we inderdaad in de min; daar hebben we het eerder over gehad. Volgens mij zal de wethouder Financiën daar niet heel blij van worden en zal ook de provincie daar vragen over hebben, maar dat hoort u straks van wethouder Beimers.

Als de raad toch uitstel van 90 dagen of hoe lang dan ook wil, moeten wij formeel instemming vragen van de drie ontwikkelende partijen die nog over zijn. Zij hebben hun plannen ingediend. Als een van die partijen daar niet mee akkoord gaat, hebben we een ander probleem. Het kan ook zijn dat ze het prima vinden en halverwege afhaken of dat één van die drie overblijft, maar misschien niet degene die volgens ons het beste plan heeft. Dan hebben we straks een serieus kwaliteitsprobleem.

De heer **Von der Assen** (GroenLinks): De wethouder kan wellicht bevestigen dat in de gunningsprocedure een clausule is opgenomen waarin staat dat de gemeente zonder tot enige schadevergoeding verplicht te zijn, eenzijdig de tijdsplanning kan wijzigen. Ik begrijp dus niet helemaal hoe dat zich verhoudt tot haar opmerking dat een projectontwikkelaar misschien bezwaar kan maken. Tegen hem kan dan gewoon gezegd worden: dit staat in het contract en wij gaan over tot opschorting van de procedure.

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Meij, gaat het om een aanvulling hierop?

De heer **Van der Meij** (D66): Ja. Ik heb in de commissie al gezegd dat de wethouder op dit moment conform het aanbestedingscontract de complete procedure stop kan zetten bij alle inschrijvers. Dan wordt aan de resterende inschrijvers € 10.000 betaald. Er waren oorspronkelijk vijf inschrijvers. Ik wil dus graag een bevestiging dat het om maximaal vijf inschrijvers zou kunnen gaan, dat het om een beperkt bedrag per inschrijver gaat en dat de wethouder conform het contract die mogelijkheden heeft.

Wethouder **Bremer**: Ik hoor: uitstel en stopzetten. Dat zijn twee verschillende dingen. Ik heb het niet over een schadevergoeding gehad, mijnheer Von der Assen. Ik heb hier de

uitwerking staan. Als wij dit uitstellen, moet de gestanddoeningstermijn worden verlengd; zo staat het erin. Verlenging van de gestanddoeningstermijn is alleen mogelijk met instemming van de inschrijvers. Als zij niet akkoord gaan, loopt de gemeente het risico geen partij over te houden of één partij, die niet het beste plan heeft. Uitstel heeft financiële consequenties voor de hoogte van de biedingen die gedaan zijn, door renteverlies en mogelijke voorwaarden die ter discussie kunnen worden gesteld. Bij stoppen moet de geldige inschrijvers inderdaad € 10.000 per ontwikkelaar worden betaald, maar we hebben het er ook over gehad dat de renteteller dan gaat lopen en dat je alles wat geïnvesteerd is, moet afboeken. Dat geld komt dan immers niet meer. Het is niet dus alleen een simpele uitbetaling van € 30.000.

De heer Middelburg vroeg wat er wel kan. Ik heb zojuist aangegeven dat ik de raad echt ontraad om te stoppen met de gunning van Roosenhorst. Ik denk dat het verstandig is dat we daarmee doorgaan, want de grex staat zoals bekend ook al € 1 miljoen in de min. Dat blijft ook maar doorlopen. Daar hebben we uiteraard de risicovoorziening voor, maar het is wel serieus geld. We hebben hier afspraken over gemaakt. Ik denk dat het goed is om die afspraken na te komen en dat we dan bekijken wat we voor de rest van de Duivenvoordecorridor kunnen doen, met name om Noortveer, zoals ik eerder heb toegezegd, volledig vrij te houden van huizenbouw. Ik denk immers dat de heer Eversteijn er gelijk in heeft dat we in Voorschoten meer te doen hebben. Het gaat niet alleen om de Duivenvoordecorridor. Dat zeg ik met het allergrootste respect. We weten hier allemaal – de raad heeft daar al een voorbereidingskrediet voor vastgesteld – dat de Leidseweg-Noord om en nabij € 7 miljoen gaat kosten. We weten al niet waar dat geld vandaan moet komen en dan hebben we het nog niet over de normale werkzaamheden die dit dorp nodig acht, het andere gras in Voorschoten, de wegen en de trottoirs. Ik denk dat het niet zo kan zijn dat we, als ergens een stoeptegelscheef ligt, geen cent meer hebben om die recht te leggen.

De heer **Maassen** (SP): De wethouder heeft in haar bijdrage tot twee keer toe de toezegging gedaan dat zij haar best wil doen om Noortveer vrij van bebouwing te houden en om de kassen die daar nu nog staan, op te kopen.

Wethouder **Bremer**: Nee, dat heb ik niet gezegd.

De heer **Maassen** (SP): Volgens mij heb ik u dat twee keer horen zeggen. Dat wordt nu ontkend.

De **voorzitter**: Maak uw vraag af, mijnheer Maassen.

De heer **Maassen** (SP): Dan heb ik het misschien verkeerd begrepen. Dan ga ik mijn vraag anders stellen. De wethouder heeft tot twee maal toe aangegeven dat Noortveer vrij van bebouwing zou kunnen blijven. Hoe ziet dat er dan precies uit en wanneer kunnen we daar als raad meer over horen? Ik begrijp dat dat niet precies kan worden toegezegd.

Wethouder **Bremer**: Wat ik gezegd heb, is dat ik mijn stinkende best ga doen om Noortveer vrij te houden, maar dat daar nog één kas staat. Ik heb niet gezegd dat we die gaan aankopen. Ik heb alleen gezegd dat daar nog één kas staat. Het kan zijn dat we die aankopen, maar we weten niet of we die kunnen kopen. Daar kan ik dus geen uitspraak over doen, maar ik heb toegezegd dat ik mijn stinkende best zal doen om Noortveer vrij te houden.

De heer **Maassen** (SP): Het tweede deel van mijn vraag was wanneer – ongeveer, bij benadering – we daar meer informatie over kunnen krijgen: of dat gaat lukken, hoeveel dat gaat kosten en hoe dat eruit gaat zien.

Wethouder **Bremer**: Het is in principe allemaal al complex genoeg. Het lijkt mij goed dat we eerst Roosenhorst doen, dan bekijken hoe we dat financieel afsluiten en dan verder gaan kijken en dat we dus niet nu al heel snel met Noortveer aan de gang gaan. Laat het vooral even voor wat het is. Voor Roosenhorst hebt u ook al heel veel inspanningen gedaan. Ik denk dat we daar gewoon rustig de tijd voor moeten nemen en dat we nu vooral moeten doorgaan met waar we aan begonnen zijn.

De heer **Maassen** (SP): Zo te horen gaat de wethouder dat in deze collegeperiode niet meer voorstellen.

Wethouder **Bremer**: Ik weet niet in welke glazen bol de heer Maassen kijkt, maar volgens mij heb ik dat niet gezegd. Ik weet ook niet uit welke woorden hij dat kan concluderen. Ik heb alleen aangegeven: laten we ons nu focussen op Roosenhorst en laten we dan verder gaan kijken. Ik kan geen termijn noemen. Als de heer Maassen zegt dat hij dit in januari wil bespreken, zet ik dit in januari op de agenda. Dat vind ik prima.

De **voorzitter**: Ik geef de wethouder van Financiën het woord voor de beantwoording van een aantal vragen die met betrekking tot zijn portefeuille zijn gesteld.

Wethouder **Beimers**: Voorzitter. Wethouder Bremer heeft en passant een aantal financiële vragen al beantwoord, waarmee ik haar graag wil complimenteren, want dat waren precies de zeer goede antwoorden. Ik kan die niet verbeteren en daar heb ik ook geen enkele behoefte aan. Er is nog één vraag overgebleven. De heer Maassen en enkele andere sprekers brachten dit onderwerp vanavond in relatie met de omvang van het weerstandsvermogen van de gemeente Voorschoten. Ik zou op dat punt willen zeggen dat het niet primair gaat over het weerstandsvermogen van Voorschoten. Het gaat vooral om de concernreserve en de omvang daarvan, zoals we die hebben begroot. Dat is te vinden op pagina 196 van de conceptbegroting. We hebben die reserve begroot op € 5,6 miljoen per 31-12-2017. Naar onze smaak is het evident dat, mocht het plan-Roosenhorst onverhoopt niet doorgaan, een afboeking moet plaatsvinden die ertoe leidt dat van de concernreserve niets meer overblijft. Sterker nog: dat zou in een negatief cijfer resulteren. Alleen al dat enkele feit is voor het

provinciaal bestuur volgens mij voldoende om de gemeente Voorschoten onder financieel toezicht te plaatsen. Ook om financiële redenen moet ik dit dus ontraden.

De heer **Middelburg** (PvdA): Ik wil dit graag heel helder hebben. Ik begrijp wat er gebeurt als we dit helemaal afboeken. Er ligt een motie van GroenLinks om een en ander 90 dagen uit te stellen. Als dat gebeurt, moeten we financieel-technisch dan ook gelijk afboeken voordat we de begroting vaststellen? Kunt u daar iets over zeggen?

Wethouder **Beimers**: Ik denk dat wij een besluit moeten nemen omdat er een datum is afgesproken. Als we die datum niet halen, gebeuren er andere dingen. Daar moet ik niet te veel over zeggen, want dit behoort tot de portefeuille van wethouder Bremer. Het besluit moet dus genomen worden. Als het besluit niet genomen wordt, voorspel ik heel veel ellende, ook financiële ellende.

De heer **Van der Meij** (D66): Krijg ik als indiener van het initiatiefvoorstel wat extra tijd? We hebben nu namelijk nog maar 1,27 minuut over.

De **voorzitter**: Ja ...

De heer **Van der Meij** (D66): Dank u wel! Ik wil een aantal opmerkingen maken. De eerste opmerking is dat het initiatiefvoorstel helemaal niet zegt dat er niets meer mag in Roosenhorst. Het zegt: laten we onze centen tellen; daar hebben wij en ook anderen voorstellen voor genoemd; laten we dat in de tijd goed uitzoeken, want dat is inderdaad complex. Dát staat in het initiatiefvoorstel.

Er is gedreigd met financieel toezicht. Ook dat klopt niet. In de begroting van 2017 staat dat er een plan komt om de huisvesting van de ambtenaren in Voorschoten en Wassenaar bij elkaar te voegen. Dat bespaart ons in 2019 € 500.000. Omdat wij in 2019 een plan hebben om € 500.000 te besparen, mogen wij in 2017 en in 2018 € 500.000 aan de reserves onttrekken. Dit voorstel van ons doet precies hetzelfde. In het voorstel staat namelijk dat wij een plan indienen dat wij de komende periode gaan uitwerken. Op basis van het geld dat daarmee verdiend kan worden, kunnen wij in 2017 conform de regels van de provincie die uitvoering ter hand nemen.

De **voorzitter**: Het lijkt mij goed dat de wethouder Financiën, wethouder Beimers, daar nog even op terugkomt, want dit wordt nu wel heel ingewikkeld. U trekt in twijfel wat er in de begroting staat en wat door de wethouder is toegelicht. Dan wordt het wel een beetje lastig, lijkt mij. Ik heb er behoefte aan dat u allen op de juiste manier en tegelijkertijd bent geïnformeerd, want anders gaan we een discussie voeren over de systematiek van de begroting. Dat lijkt mij niet ten dienste van de discussie over het onderwerp, ook al is dat in essentie wel datgene waar het over gaat. Maar ja, het gaat ook over het groen houden en dat kost geld. Daarvan hebben beide wethouders namens het college zojuist aangegeven dat dat erg lastig ligt. Wethouder Bremer wil graag in eerste instantie het woord.

Wethouder **Bremer**: Voorzitter. Ik hoorde de heer Van der Meij wederom zeggen dat hij alternatieven heeft ingediend. Dat klopt, maar volgens mij heb ik eerder al vertrouwelijk aangegeven – en ik zeg het vanavond weer – dat die gewoon onvoldoende opleveren en dat heel veel zaken zo onzeker zijn dat het maar de vraag is of je het geld überhaupt krijgt en, zo ja, wanneer. Het is wel iets wat binnen een bepaalde tijd moet gebeuren. De heer Van der Meij zegt: laten we het dan even uitstellen. Ik wil even uitleggen wat uitstel inhoudt, los van wat we dan aan de ontwikkelaar moeten betalen. Dinsdag moeten wij gunnen. Als wij gaan uitstellen en in die tijd bekijken welke miljoenen we bij elkaar kunnen vinden en als je dan iets vindt – dat is het positiefste geval – dan kunnen we minder bouwen op Roosenhorst, maar dat betekent nog steeds dat de aanbesteding stop moet worden gezet. De aanbesteding kan immers niet worden aangepast, zoals ik al eerder heb aangegeven. Deze aanbesteding loopt zoals die loopt. Je kunt niet aan het eind van de rit de spelregels veranderen. Dat zou niet fair zijn ten opzichte van de ontwikkelaars die inmiddels zijn afgefallen. Het zou ook niet fair zijn ten opzichte van de degenen die plannen ingediend hebben. De aanbesteding dient dan dus stopgezet te worden. Als je een afspraak maakt, moet je die nakomen of je stopt er nu mee; dan ga je niet eerst drie maanden uitstellen en er dan mee stoppen, want dan zou je tegen de ontwikkelaar zeggen "wacht nog even drie maanden, want we willen even nog iets doen" en dan besluit je alsnog om te stoppen. Dat wilde ik nog even meegeven, want de aanbesteding moet worden gestopt als de raad minder wil bouwen. Dat kan niet met de huidige gunning gebeuren.

Wethouder **Beimers**: Voorzitter. De provincie hanteert een financieel toezichtkader bij het toezicht op de gemeente. Dat houdt onder andere in dat er voldoende vrij besteedbaar vermogen moet zijn. In de geschetste casus smelt dat vrij besteedbare vermogen in de vorm van de concernreserve weg en is het dus onvoldoende.

De **voorzitter**: Helderder dan dat kan het niet zijn. Ik constateer dat er behoefte is aan een tweede termijn.

De heer **Von der Assen** (GroenLinks): Voorzitter. Afgezien van het feit dat, zoals ik al eerder heb gezegd, het behoud van een zo groen en open mogelijke corridor ook waarde heeft, dat wij daar waarde aan moeten toekennen en dat we daar geld voor over moeten hebben, gaat het nu in essentie om het feit dat in elk geval naar de overtuiging van onze fractie vast is komen te staan dat er realistische alternatieven zijn voor het bebouwen van Roosenhorst volgens het plan dat nu voorligt. Wij vinden dat wij als gemeente die realistische alternatieven nader moeten onderzoeken. Als we dat niet doen, dus als wij niet beperkt de tijd nemen om die realistische alternatieven te onderzoeken, maken we het ons straks heel moeilijk om bij het praten over een bestemmingsplan aannemelijk te maken dat wij, zoals het Besluit Ruimtelijke Ordening voorschrijft, een verantwoording van de in het plan gemaakte keuze van bestemmingen in dat plan kunnen aangeven. Met andere woorden: dan maken we ons zeer kwetsbaar voor juridische actie van welke organisatie dan ook die zich daartoe geroepen voelt.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Ik heb twee punten. Ik ben blij dat de heer Von der Assen er zo over denkt, maar zoals ik al eerder zei, heeft de heer Overbosch die oproep eerder gedaan en toen was er geen draagvlak, want we moesten en zouden toen teruggaan naar het van tevoren bepaalde 7% bebouwen op Roosenhorst en verder niet. Zijn oproep was toen om juist met een inventarisatie te bekijken aan welke knoppen nog kon worden gedraaid en of het dan misschien 10% of 12% zou worden. De heer Bremmer steunde dat, maar verder was daar geen steun voor. Nu zijn er nog vier dagen voordat er moet worden besloten en nu komt ineens dit. Dat vind ik heel jammer, want als we dit destijds hadden besloten, toen de heer Bremmer en de heer Overbosch dat voorstelden, hadden we nu misschien iets gehad waar we meer mee konden; misschien ook niet.

Het tweede punt waar ik toch wel wat moeite mee heb, ik dat ik vaststel dat enkele fracties in twijfel blijven trekken dat het college een eerlijke voorstelling van zaken geeft. Het college spreekt heel heldere woorden over de financiën. Die woorden waren vertrouwelijk; ik zal het daar inhoudelijk dus niet over hebben, maar die woorden zijn in een uitgebreide doorwongen sessie vertrouwelijk onderbouwd en schriftelijk en mondeling toegelicht. Dat was een heel helder onderbouwd verhaal. De wethouder heeft nu publiekelijk een conclusie getrokken: hij voorspelt financiële ellende. Daar zit geen woord Spaans bij. Wij hebben die onderbouwing allemaal tot ons kunnen nemen. Op dat punt heb ik daar toen geen echt zeer serieuze vragen over gehoord in de zin van: zit het toch niet anders? Nu wordt hier, in het openbaar, dus terwijl wij het niet kunnen hebben over die onderbouwing van het college, in twijfel getrokken of het college wel een eerlijke voorstelling van zaken geeft. Daar maak ik bezwaar tegen. Als het college zegt dat dit tot financiële ellende leidt, is dat wat mij betreft een feit. Degenen die het daar niet mee eens zijn, moeten komen met een onderbouwing waarom zij het daar niet mee eens zijn, want ik heb de onderbouwing van die opmerking gezien en die is gewoon solide.

De heer **Van der Meij** (D66): Voorzitter. Op dit moment zeggen wij helemaal niet: schrijf het nu allemaal maar af. Dat gebeurt helemaal niet. Wat wij zeggen, is: onderzoek wat wij kunnen verdienen; kijk wat dat oplevert. Dan houden we op een bepaald ogenblik een restant over. Daarvan zeggen we: kijk hoeveel we nog kunnen krijgen uit de lintbebouwing aan de Kniplaan. Dat betekent dat we volgend jaar veel meer informatie en veel meer duidelijkheid hebben over wat dit financieel betekent en wat dit financieel niet betekent. Dat is op dit moment nog niet het geval in ons voorstel.

De heer **Van den Dool** (VVD): Voorzitter. Ik dank het college voor de antwoorden en de gegeven informatie, inderdaad in een besloten sessie. Wat dat betreft, sluiten we ons aan bij de woorden van de PvdA. Wij zitten in een groot, kostbaar en risicovol project, maar als we nu dit laatste stukje afmaken, gaan we de eindstreep halen zonder al te veel kleerscheuren, zij het met een ingecalculeerd verlies. We gaan onze doelstelling halen: we krijgen een opener en groenere Duivenvoordecorridor. Als we zouden kiezen voor een alternatief, zouden we de hele rit volgens ons eigenlijk een beetje opnieuw doen. De risico's zouden

ongelooflijk groot zijn, zo groot dat we die op dit moment gewoon niet meer aankunnen. De vraag is ook wat je dan wel gaat krijgen. Dan kiezen wij voor een project waarvan wij nu weten dat we de eindstreep gaan halen en dat we een opener en groenere Duivenvoordecorridor krijgen.

De heer **Bremmer** (CDA): Voorzitter. Ik sluit mij aan bij de woorden van dank jegens het college. Onze fractie heeft in het hele Duivenvoordetraject vanaf 2003 het belang benadrukt van ordelijk bestuurlijk en financieel duurzaam opereren. Dat hebben wij steeds gedaan. Voor duur geld zijn de kassen uitgekocht. Wij gaan niet opnieuw een financiële onzekerheid aan. Dat kunnen wij ons niet veroorloven. Dat is door voorgaande woordvoerders heel welluidend uiteengezet.

De heer **Eversteijn** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Wij danken het college hartelijk voor de beantwoording en zeker voor de toezegging van de wethouder over Noortveer. Indien in beeld gaat komen dat Noortveer vrijgehouden zou kunnen worden van bebouwing, vinden we dat een fantastisch voorstel.

De **voorzitter**: Hebben de wethouders nog behoefte om te reageren?

Wethouder **Bremer**: Ja, voorzitter. Mag dat?

De **voorzitter**: Dan had ik het niet moeten vragen.

Wethouder **Bremer**: Voorzitter. U kent mij nog niet zo lang; als u het vraagt, dan wil ik graag. Ik wil vanaf deze zijde de veertien organisaties bedanken voor alles wat zij gedaan hebben en D66 voor het initiatiefvoorstel. Zij hebben natuurlijk zo veel mogelijk geprobeerd om te bekijken wat er mogelijk is. Het is geen kwestie van niet willen. Het is een kwestie van niet kunnen. Dat hebben we afgelopen week heel goed met elkaar besproken. Ik heb ook aangegeven dat de alternatieven die zijn aangedragen, zowel door de oud-wethouders als door D66, weinig opleveren en dat het veel te risicovol is of we daar überhaupt iets voor zouden krijgen. Ik had de behoefte om dit te zeggen, maar laten we er met z'n allen gewoon iets moois van maken en laten we, als straks besloten wordt om daarmee door te gaan, die donkere wolk boven Roosenhorst weghalen, zodat de mensen die daar straks komen te wonen, daar in een fantastisch gebied wonen, zonder dat het daar iedere dag regent.

De **voorzitter**: Over dat laatste hebben wij gelukkig geen zeggenschap, maar over de andere delen wel.

In het voorstel van D66 zijn enkele punten aangegeven die zouden kunnen vertaald in besluiten, maar ik wil het voorstel eigenlijk in één keer vervatten, want anders wordt het heel ingewikkeld.

In stemming komt het initiatiefvoorstel.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Ik ben de fractie van D66 zeer erkentelijk voor alle moeite die zij heeft gedaan, want dit is, zoals ik al zei, een heel complex dossier. Zoals ik hopelijk al eerder heb aangegeven, zou ik bijzonder graag willen dat de hele Duivenvoordecorridor groen blijft, maar hoe sympathiek ik dat ook vind en hoe graag ik dat ook zou willen, met de kennis die ik heb en zoals in ieder geval mijn fractie die afweegt – ik heb het zowel over de vertrouwelijke kennis als over wat vanavond is gezegd – ik kan mij er niet toe brengen om hiermee in te stemmen, want ik zou dat onverantwoord vinden. Ik zou het dus willen, maar het lukt me niet.

Het initiatiefvoorstel wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fracties van de SP, D66 en GroenLinks ervoor hebben gestemd en de fracties van ONS Voorschoten, het CDA, de VVD en de PvdA ertegen.

In stemming komt motie 100473.

Motie 100473 wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fracties van de SP, D66 en GroenLinks ervoor hebben gestemd en de fracties van ONS Voorschoten, het CDA, de VVD en de PvdA ertegen.

8. Multifunctionele culturele accommodatie (raadsregistratienummer Z-23419 / 5490 (2))

De **voorzitter**: In de commissievergadering is hierover van gedachten gewisseld, maar er gaat vanavond in de raad nadere beraadslaging plaatsvinden.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. Ik begin natuurlijk met een positief verhaal. We hebben hier te maken met een plan om in ons dorp te komen tot een multifunctionele accommodatie in ons dorp en om daar allerlei mooie effecten mee te bereiken: meer cultuur, meer samenzijn, meer ontspanning en recreatie, versterking van de centrumfunctie, meer economische activiteiten enzovoorts. We hebben het ook in het kader van de Cultuurnota hierover gehad. Uiteraard is het CDA daar een warm voorstander van. Het idee van een multifunctionele accommodatie spreekt ons an sich natuurlijk erg aan.

Wel willen wij graag een aantal kaders voor het voetlicht brengen. Die kaders hebben we al eerder besproken. Wij hebben op die punten zorgen. In dit verband wil ik teruggaan naar de vergadering van de commissie Mens en Samenleving op 23 februari of op 17 maart. Het college heeft een informatiebrief gestuurd. Ik wil daar twee citaten uit geven, met name over de programmatische en financiële kaders die we met z'n allen in deze gemeenteraad hebben afgesproken. Over het programmatische kader staat in de informatiebrief: "Op dit moment zijn er vanuit verschillende partijen ideeën en wensen maar deze sluiten nog niet altijd op

elkaar aan. Voor het realiseren van een multifunctionele accommodatie is het van belang dat er een realistisch en haalbaar programma komt, dat gedragen wordt door zoveel mogelijk partijen. Niet alleen voor culturele instellingen zelf is dit van belang maar zeker ook voor een marktpartij die de accommodatie kan realiseren en exploiteren." Dit is een programmatisch kader, maar ook een programmatische zorg. Op basis van dit raadsvoorstel constateren wij nu dat het programmatische kader voor de gebruikers ontbreekt – de Cultuurraad heeft daar ook op gewezen – maar dat ook het programmatische kader voor de exploitant ons onbekend is. Nogmaals: ik verwijs in dit verband ook naar de brief van de Cultuurraad en ik wijs erop dat in het Cultureel Centrum nu allerlei organisaties en partijen zitten. Die accommodatie willen we verkopen; die organisaties moeten dus ergens in een nieuwe accommodatie gaan zitten. Als je daar in het programma geen goede afspraken over maakt, lopen we misschien tegen problemen aan. Dan kunnen we het Cultureel Centrum niet verkopen.

Een tweede punt met betrekking tot het programma betreft de bibliotheek en het Cultureel Centrum. Ze betalen nu € 19 en € 31 huur voor die accommodaties; dat staat gewoon in de antwoorden op de technische vragen. Daar willen we dan een bepaalde compensatie tegenover zetten. Ze hebben nu 2.000 m², maar met de compensatie die wij kunnen leveren, moeten ze sterk inboeten in vierkante meters: van 2.000 naar nog niet eens de helft. Dat betekent dat je heel goede afspraken moet maken over het programma van eisen.

Over het financiële kader hebben we de volgende afspraken gemaakt; daarbij verwijs ik weer naar de informatiebrief van februari: "Uitgangspunt is dat het traject om te komen tot een multifunctionele accommodatie voor de gemeente budgetneutraal is". Wat betekent dit? Dit raadsvoorstel vraagt de gemeenteraad immers hoe we het begrip "budgettair neutraal" moeten uitleggen. Welnu, het college heeft daar zelf uitleg aan gegeven in de informatiebrief. Die budgettaire neutraliteit bestaat uit twee aspecten. Daarover zegt het college zelf: "Dit betekent dat de gemeente geen ontwikkelende of opdracht gevende partij is. Het centrum moet kunnen draaien zonder exploitatiebijdrage". Dat is een kader dat we hier hebben afgesproken: geen exploitatiebijdrage. Dat verzin ik niet; dat staat in de brief. En hoe kan dat nou? Hiervoor is de toevoeging van economisch rendabele activiteiten een mogelijkheid. De aannemer kan dus economische activiteiten toevoegen en daar geld aan verdienen. Daarmee kan hij zijn verliesgevende activiteiten afdempen. Wij doen het tegenovergestelde: we weten niet wat de economisch rendabele activiteiten zijn. We weten wel dat wij het verlies gaan betalen in de vorm van een huurcompensatie.

Volgens mij staat het voorliggende voorstel dus op gespannen voet met onze eigen kaders. In programmatische zin is er geen programma van eisen en we gaan er geld aan uitgeven, terwijl we aan de voorkant hebben afgesproken dat we dat niet doen. Daar kun je natuurlijk altijd op terugkomen. Wat je aan de voorkant bedenkt, kan aan de achterkant misschien niet zo verstandig blijken, maar als we daar met elkaar over willen praten, zorg er dan voor dat je het programma van eisen rond hebt en dat je juiste afspraken hebt gemaakt met de gebruikers. Dat is één. Twee: breng de economische activiteiten die winst genereren, nou

eens onder in een businesscase, evenals de verliesgevende activiteiten. Veeg het allemaal bij elkaar en kijk wat er aan de streep overblijft. Op basis van een businesscase kunnen wij met z'n allen bekijken wat dit betekent voor de kaders die we op 23 februari hebben vastgelegd.

De CDA-fractie zegt dus: een goed voorstel; ga dat lekker uitwerken met de partijen, maar zorg voor een goed programma van eisen; deel dat en draag dat uit, conform de eigen kaders van het college; ga pas dan op basis van een businesscase bekijken of er nog iets moet gebeuren met de financiën. In die volgorde willen we het graag zien. Het amendement luidt:

"Amendement 100474.

De raad van de gemeente Voorschoten in vergadering, bijeen d.d. 3 november 2016,

gezien het raadsvoorstel 'budgetneutrale realisatie Multifunctionele (culturele) Accommodatie' met kenmerk Z-23419/ 5490 (2),

overwegende dat:

- een nieuwe multifunctionele [culturele] accommodatie bijdraagt aan een vitaal cultureel leven in het centrum van Voorschoten;*
- de cultuurraad zijn zorgen uitspreekt over de borging van belangen van de gebruikers van de nieuwe accommodatie;*
- (het bereiken van) overeenstemming met de toekomstige gebruikers over het vast te stellen programma van eisen van de nieuwe accommodatie noodzakelijk is alvorens wordt overgegaan tot verkoop van bestaande culturele accommodaties. Het cultureel centrum kan immers niet worden verkocht indien de huidige gebruikers van het cultureel centrum niet kunnen beschikken over alternatieve ruimte;*
- transparantie over zowel de omvang als de termijn van een gemeentelijke bijdrage aan (de huur van) de multifunctionele accommodatie op basis van een vast te stellen businesscase noodzakelijk is alvorens besluitvorming omtrent een gemeentelijke bijdrage aan de huur van een multifunctionele accommodatie plaatsvindt;*

Besluit het beslispunt 3 van het aangehaalde voorstel als volgt te wijzigen:

3. Besluitvorming omtrent zowel de omvang als de termijn van een mogelijke gemeentelijke bijdrage aan de huur van de multifunctionele accommodatie te baseren op:

A: een door de gebruikers van de MFA gedragen programma van eisen;

B: een businesscase waarin onder meer de sluitende exploitatie van de multifunctionele accommodatie transparant en met draagvlak van de toekomstige gebruikers is uitgewerkt."

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. GroenLinks heeft al aangegeven moeite te hebben met dit voorstel over de multifunctionele accommodatie. Er is geen enkele borg dat de bieb

en andere gebruikers het gebruik ervan kunnen betalen. Het betoog van het CDA kunnen wij volledig onderschrijven. Wij hebben gevraagd naar de wensen van de kleine gebruikers. Wij hebben nu een overzicht. Dank daarvoor, maar ook dat is een pleidooi voor het maken van een goed programma van eisen, dat als basis moet worden gebruikt om te voorkomen dat de kleine gebruikers onrecht wordt aangedaan.

Het aantal vierkante meters is al genoemd. Daarnaast wijzen wij erop dat Voorschoten in 2015 per inwoner een schamele € 10,50 aan cultuur heeft betaald. Dat is aanzienlijk minder dan in omliggende gemeenten. Dit wordt nóg minder, gelet op de bezuinigingen in de begroting op het subsidieplan en omdat de opbrengsten van de verkoop zullen worden gebruikt om de concernreserve te vullen; dat was inderdaad een eerder besluit. Dit is niet iets om trots op te zijn. We hebben gevraagd naar de mening van de bieb over de financiële haalbaarheid. Ook die mening kennen wij nog niet. Kortom: GroenLinks zal dit voorstel niet steunen. Het is te riskant en zal te veel schade aanbrengen aan ons culturele leven.

Mevrouw **Schrijver** (ONS Voorschoten): Voorzitter. ONS Voorschoten vindt het een voortvarende gedachte om een multifunctionele accommodatie in het centrum van Voorschoten te realiseren. Er is nog niets en we weten maar weinig over het eventuele nieuwe pand c.q. de locatie. Als je plannen wilt maken, begrijpen wij dat er ruimte moet worden gegeven om dingen uit te werken en om de markt te verkennen.

Met betrekking tot beslispunt 2 doen wij nogmaals de oproep om de panden pas te verkopen wanneer de huurcontracten zijn getekend, zodat er geen oude schoenen weg worden gegooid voordat er nieuwe zijn. Dan lopen we niet het risico dat de bibliotheek en het Cultureel Centrum straks zonder dak boven hun hoofd komen te zitten. Dat wordt wel omschreven op pagina 4, onder punt 2, maar toch. Daarnaast staat bij ons alleen nog de vraag open hoe we omgaan met de inflatie, omdat een vast bedrag als huurcompensatie wordt vermeld.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. De SP heeft grote twijfels over het voorliggende voorstel. Het is niet zo dat wij Voorschoten geen mooi multifunctioneel cultureel centrum gunnen, maar we hebben op dit moment zeer behoorlijke voorzieningen, een heel mooie bibliotheek en een mooi Cultureel Centrum. Die voorzieningen brengen op een goede en behoorlijk betaalbare manier cultuur in Voorschoten. Wij vragen ons af of een nieuw commercieel geëxploiteerd multifunctioneel centrum dit ook kan, want een commercieel geëxploiteerd centrum kun je alleen commercieel exploiteren als je daar winst op kunt maken. Die winst moet ergens vandaan komen. Voor een deel gaat dat zitten in hogere huurprijzen voor de bibliotheek en voor de organisaties die nu gebruikmaken van het Cultureel Centrum. Die hogere huurprijzen worden gedekt door extra subsidie vanuit de gemeente. Tenminste, gedeeltelijk, want voor een deel worden zij niet gedekt; dat wordt gewoon in de exploitatie meegenomen. Dat betekent dat de voorzieningen, zoals de bibliotheek en het Cultureel Centrum, jaarlijks tekorten gaan krijgen. Hoe zal dat soort organisaties tekorten kunnen dekken? Door hogere prijzen te vragen voor hun diensten. Dat betekent dat uiteindelijk door

de bibliotheek toch weer moet worden nagedacht over hoe zij voor meer inkomsten kan zorgen. Moet zij mensen meer geld gaan vragen of moet de openstelling weer worden beperkt? De SP vindt dit geen wenselijke ontwikkeling. Daarom steunt de SP dit voorstel niet. Als je dit soort culturele voorzieningen commercieel gaat uitbaten, zal dat uiteindelijk leiden tot prijsverhoging voor de inwoners van Voorschoten. Wij vinden dat cultuur voor iedereen bereikbaar moet zijn zonder dat daar een financiële drempel voor ligt en dat de gemeente er best wat meer zorg voor mag dragen dat die drempel zo laag mogelijk is. De cultuursubsidies in Voorschoten zijn heel laag. Als je cultuursubsidies geeft, moeten zij ervoor zorgen dat cultuur toegankelijker is en niet dat een exploitant daar een marktconforme huur uit kan krijgen.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. In de commissie was mijn fractie al heel kritisch over dit voorstel. Enkele bezwaren die wij daarbij naar voren hebben gebracht, zijn zojuist al door mevrouw Lamers en de heer Maassen aangestipt. Die zal ik dus niet allemaal herhalen. Ik wil wel aangeven hoe mijn fractie het graag anders had gezien. Daarbij geef ik ook graag aan wat wij als fractie in het verleden misschien anders hadden moeten doen. Je hoort een politicus niet gauw zeggen dat hij iets fout heeft gedaan. Dat zal ik ook niet zeggen, want ik ga het hebben over 2001. Toen zat ik niet in deze raad. Sterker nog: ik woonde toen met veel plezier in de mooie gemeente Leiden, waar wij het straks over zullen hebben. Mijn fractie, waar ik wel degelijk verantwoordelijk voor ben – ik zal haar besluiten ook met verve verdedigen als mij daarnaar wordt gevraagd – begon toen aan de Duivenvoordecorridor. Terugkijkend en kijkend naar waar we vandaag staan, zeg ik niet dat we anders zouden hebben besloten en dat we op iets anders uitgekomen zouden zijn, maar wat zou het fijn zijn geweest als we dat traject waren ingegaan met een heel brede inspraak vanuit onze inwoners en met het actief opzoeken van hun meningen. Je neemt nu eenmaal besluiten in de politiek. Je gaat een traject in. Vaak komen de beste ideeën en de beste initiatieven van inwoners pas naar boven op een moment waarop je eigenlijk praktisch al gebonden bent aan wat je gaat doen. Je kunt er van mening over verschillen of je gebonden bent of niet, maar misschien voel je jezelf daar bestuurlijk wel aan verbonden. Voor dit Cultureel Centrum geldt net zo goed als voor de Duivenvoordecorridor en voor onze sportverenigingen dat onze culturele instellingen, onze bibliotheek en onze verenigingen die gebruikmaken van het Cultureel Centrum, van ons allemaal zijn. Naar de mening van de PvdA-fractie moet zo'n nieuwe multifunctionele accommodatie dus ook van ons allemaal worden en moet je dus beginnen met een inventarisatie van waar behoefte aan is en wat onze inwoners willen. Het is immers wel leuk dat wij bedenken dat in ieder geval de bibliotheek, de filmvereniging en nog wat andere zaken daarin moeten, maar de echte vraag is wat onze inwoners graag zien. Als we dat aan het begin van het traject weten, hebben we de tijd om daarop te sturen en om duidelijk aan te geven wat er wel en niet mogelijk is. Als er ergens iets is wat we echt graag willen met z'n allen maar als daarvoor geen fondsen zijn, hebben we dan de tijd om te proberen om gewogen tot oplossingen te komen. Als we het aanpakken zoals we het nu aanpakken, krijgen we straks gewoon een voorstel van een paar partijen. Daar stemmen we dan allemaal mee in en dan komen we er pas na het bouwen van de accommodatie achter dat een heleboel mensen daar toch niet uithalen wat ze zouden hebben kunnen krijgen. Mijn

fractie wil graag een multifunctionele culturele accommodatie voor heel Voorschoten en niet een multifunctionele commerciële accommodatie voor een klein aantal partijen.

De heer **Smittenaar** (VVD): Voorzitter. Ik verbaas mij over een aantal dingen die ik vanavond heb gehoord en die ik de afgelopen week in de krant heb gelezen, namelijk dat het college bepaalde cultuurgroepen de nek om wil draaien omdat zij niet allemaal in het nieuwe Cultureel Centrum kunnen. Er is nog niet eens een echt plan. Ik begrijp dat het moeite kost om even aan een andere manier van denken te wennen, zoals nu wordt voorgesteld. Er komt straks een plan. Er is gesproken met alle culturele ondernemingen; tenminste, zij hebben de kans gehad om in te spreken. Het wordt aanbesteed; enkele mensen gaan daar plannen voor maken. Vervolgens horen wij in de raad wat ermee gedaan kan worden. Het spreekt voor mij voor zich dat je niet al die mensen kunt herbergen in zo'n multifunctioneel centrum in het centrum, bijvoorbeeld een vioolbouwer. Ik zat bij twee van die besprekingen. Iemand vroeg daarbij om een atelierruimte en een opbergruimte. Als je denkt dat al dat soort mensen in zo'n Cultureel Centrum kunnen komen, houdt dit plan in ieder geval op. Dan kom je weer terecht in een Huis van Voorschoten, waaraan we ettelijke avonden hebben besteed. Er werd geraamd dat dat € 16 miljoen tot € 23 miljoen moest gaan kosten. Dan kom je met een programma van eisen en ga zo maar verder, blabla. Dat is er nu echter niet. Er is geen programma van eisen. Er komt een schets, een raming. Er is gezegd wat de maximale huurbijstand gaat worden. Je moet er niet meteen van uitgaan dat dat ook meteen de daadwerkelijke huurbijstand is. Daar wordt over gesproken. Pas wanneer het plan er is, gaan we daarover praten. Als het te veel is, zeggen we nee, maar dit kan een heel aantrekkelijk plan worden.

Voor mij is dit de enige mogelijkheid dat iets dergelijks nog in Voorschoten komt. We hebben twee plannen gehad: het Huis van Voorschoten en later de kruispuntverbouwing, die ook flink in de papieren liep. Dit heeft een kans van slagen. Dit plan draait de cultuur dus beslist niet de nek om, want wij staan met z'n allen voor de cultuur. Het zij zo dat niet alle groeperingen erin kunnen, maar de belangrijkste organisaties zullen er in ieder geval in komen, zoals de bibliotheek, de bioscoop, een galerie en dergelijke. Ik ben heel benieuwd naar de schetsen van dit plan en de presentatie daarvan.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Waar wilt u dan al die organisaties huisvesten die nu in het Cultureel Centrum zitten?

De heer **Smittenaar** (VVD): Noemt u al die organisaties dan eens op.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Onder meer de toneelvereniging. Er zullen nog legio andere organisaties zijn.

De heer **Smittenaar** (VVD): Er heeft iemand een atelier en er is een soort gitaarschool. Wat verder nog?

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): De bioscoop.

De heer **Smittenaar** (VVD): Ja, maar die is al meegenomen. Dus welke organisaties, mijnheer Van Oostrum?

De heer **Van Oostrum** (CDA): Het gaat erom dat er – nogmaals: conform de brief van het college zelf – een gedragen programma van eisen komt. Dat is ons eigen uitgangspunt.

De heer **Smittenaar** (VVD): Dat gaat u straks horen. Mevrouw Lamers, had u ook nog een vraag? Deze keer niet.

De **voorzitter**: Zullen we de orde van de vergadering bij de voorzitter houden? D66 heeft formeel geen tijd meer. Ik ben clement, omdat D66 het initiatiefvoorstel heeft verdedigd en daar iets meer tijd voor nodig had.

De heer **Mol** (VVD): Dat ging alleen over de Televizier-Ring!

De **voorzitter**: Nou, mijnheer Mol, dat ging over veel meer. Ik vind dat u daar met respect over dient te praten. Dat heeft de fractie met haar inbreng op zich gedaan. Ik wil mevrouw Okma het woord geven, maar zij heeft wel beperkt de tijd.

Mevrouw **Okma** (D66): Voorzitter. Ik zal proberen om het kort te houden. We hebben het de laatste tijd heel geregeld over kunst en cultuur. Nu gaat het over de accommodatie. Het is natuurlijk heel mooi als je voor kunst en cultuur mensen naar één bruisende plek in ons dorp kunt trekken. Dat is echt de moeite waard om in te investeren. Daar zijn wij voor. Het zou mooi zijn als we een geldschieter kunnen vinden die daarin wil investeren, maar eerst moet je bepalen wat de randvoorwaarden moeten zijn voor de oprichting van zo'n Cultureel Centrum, met een bieb. Wat hebben de organisaties en de vrijwilligers nodig die actief zijn in de wereld van kunst en cultuur? Dat zou leidend moeten zijn voor de keuze van een locatie en het benaderen van een geldschieter. En wat wil de gemeente zelf nog bijdragen? Blijft het bij een tientje? Hoe structureel zijn de fondsen eigenlijk die de gemeente wil toekennen? Waarom wil het college de opbrengst van de culturele panden die nu worden gebruikt, niet opnieuw investeren? Waarom moet die opbrengst in de algemene reserve? Kan de gemeente zich vooral als regisseur opstellen en komen de culturele organisaties en de geldschieter er dan wel uit? Wat jammer dat er geen spaarpot is aangelegd voor kunst en cultuur, zodat de gemeente de voorzieningen zelf op peil kan houden. We weten ook dat voor sommige culturele verenigingen € 20 tot € 30 huur voor een dagdeel al heel veel is.

Ook wij dachten aan oude schoenen: gooi ze niet weg voordat je nieuwe hebt. Door de discussie in de commissie zijn wij er nog niet van overtuigd dat het verkopen van onze bestaande locaties het besluit is dat nu als eerste moet worden genomen. Om in dezelfde beeldspraak te blijven: wij willen weten hoe de nieuwe schoenen eruit gaan zien. Wat wil een eventuele geldschieter de culturele organisaties van Voorschoten bieden? Hebben we dan

voor iedereen een gunstige package deal? Wij vinden het amendement van het CDA daarom sympathiek: eerst een programma van eisen alstublieft.

Wethouder Nieuwenhuizen: Voorzitter. We hebben in de commissievergadering al heel lang en uitgebreid gesproken over de multifunctionele accommodatie en ook over deze nieuwe aanpak die het college voor ogen had en waarover wij de raad eerder hebben geïnformeerd. Daarbij hebben wij gezegd dat wij juist als gemeente het proces veel meer gaan faciliteren en stimuleren om te komen tot een goede multifunctionele accommodatie in en ter versterking van het centrum. Daarbij hebben we ook draagvlak gezocht bij zo veel mogelijk gebruikers en dat zoeken we nog steeds. Er zijn diverse sessies geweest, waarbij diverse partijen aanwezig zijn geweest; daar hebben we de raad ook over geïnformeerd.

Wij vonden het van belang om die focus aan te leggen. Op een gegeven moment was heel duidelijk dat er met de bibliotheek en het Cultureel Centrum maar ook het K&O-gebouw diverse gebruikers zijn die ook belangen hebben. Toch hebben we gezegd: focus, focus, focus. De gesprekken die we in eerste instantie voeren, zijn met name met de bibliotheek en het filmhuis, omdat zij de grote gebruikers lijken te zijn, zonder de andere gebruikers van het Cultureel Centrum uit het oog te verliezen. Dat staat ook heel uitdrukkelijk in het voorstel, waarin zij worden genoemd. Ik hoop dat de raadsleden dat hebben gelezen. Later, ook in de discussie over de kleine culturele aanbieders, hebben we gezegd dat wat ons betreft ook een vertegenwoordiger van dat veld bij die gesprekken aansluit en daarbij aanwezig is.

We hebben dit traject op die manier ingezet. Gaandeweg hebben we met een aantal marktpartijen gesproken. Daar hebben we de raad over geïnformeerd. We kunnen niet open zijn over wie dat zijn, maar zij vinden dit een goed plan en willen er graag in meegaan. Zij zien hier allemaal mogelijkheden in, maar we hebben op de een of andere manier een prikkel nodig om dit verder te brengen. Ook de culturele organisaties hebben aangegeven dat we toe moeten naar een kostendekkende exploitatie. Dat hebben we hier "marktconforme prijzen" genoemd. Omdat we hebben gezegd dat dit budgetneutraal moet worden gerealiseerd, hebben we daar een oplossing voor gezocht. Als de gebouwen waarvan de gebruikers uiteindelijk overgaan naar de multifunctionele accommodatie, worden verkocht, zit daar de mogelijkheid om door het vrijvallen van de beheerlasten in feite tot een budgetneutrale exploitatie te komen.

Ik heb al eerder aangegeven dat we hiermee een heel andere manier hanteren om vraag en aanbod bij elkaar te brengen. Er zijn gesprekken geweest met heel veel culturele gebruikers en er zijn gesprekken geweest met marktpartijen, die ook weer met die potentiële gebruikers hebben gesproken. Er zit dus behoorlijk beweging in, maar om die beweging verder door te kunnen zetten naar een concreet plan – ik heb de vorige keer al aangegeven dat ik dan graag bij de raad terugkom – hebben we die ruimte nodig om die onderhandelingen te kunnen voeren. De markt heeft gewoon die prikkel nodig dat we zeggen dat we straks toch in de richting van hogere huren gaan, want het gaat natuurlijk om

die markt. We kunnen wel zeggen dat zij daar allerlei economische dragers aan moeten toevoegen, zoals wonen, maar dat weten we nog niet, want we praten op dit moment niet over een concrete locatie.

De **voorzitter**: Er zijn interrupties van de heer Van Oostrum en mevrouw Okma.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Volgens mij is de essentie van de markt juist dat de markt met prikkels komt die het tekort kunnen wegnemen; dat staat zelfs in de brief van de wethouder zelf. De prikkel moet dus uit de markt zelf komen. De markt zegt ook: betaalt u het verschil maar. Die prikkel komt in dit geval dus niet voldoende uit de markt, want de markt zegt in mijn optiek tegen ons: voor ons de winst en voor u het verlies.

Mevrouw **Okma** (D66): De wethouder zei dat we nu eenmaal te maken hebben met de markt. Dat uitgangspunt stelt zij nu voor, maar daar hebben we helemaal niet mee te maken. Als wij ons kwaad maken en gaan bedenken hoe we met zo weinig mogelijk middelen iets willen gaan doen, is het natuurlijk helemaal niet aan de orde dat we nu eenmaal met de markt te maken hebben.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Dit voorstel is er juist op gebaseerd om met zo weinig mogelijk middelen iets te willen doen. Daarbij hebben we een oplossing gezocht voor het begrip budgetneutraliteit. De heer Van Oostrum had het over een prikkel voor de markt, maar er is volgens mij heel weinig prikkel als wij zeggen: wij brengen u bij elkaar en we gaan plannen smeden, maar we blijven wel op de oude huren zitten. Dan kunt u erop rekenen dat er geen plan komt, ook niet vanuit economische toevoeging. Daar zit dus een wisselwerking in. Daarom hebben wij gezegd dat men moet denken aan een maximaal bedrag. Laat ons daarmee onderhandelen en de ruimte krijgen om naar een oplossing te gaan. Ook de cultuuraanbieders zijn daarbij betrokken. Zij geven ook zelf heel duidelijk aan waar de kansen liggen en waar geen kansen liggen. Ik denk dat dat de essentie van het voorstel is. Daarmee brengen wij vraag en aanbod naar elkaar. Als gemeente zijn wij bereid om tot zover te gaan, maar ik ben het er volledig mee eens dat we moeten proberen dat er vanuit de marktpartij op een gegeven moment kostendragers bij komen die de prijs zo veel mogelijk omlaag zullen drukken. De essentie is ook dat wij zelf geen gebouw gaan bouwen. Dat is natuurlijk het grote verschil met de vorige plannen. We hebben gezien dat er marktpartijen zijn die erin geïnteresseerd zijn om samen met ons naar die multifunctionele accommodatie te gaan.

Het amendement van het CDA zou ik kunnen gebruiken, zij het dat ik nog steeds die ruimte en die prikkel nodig heb om de gesprekken in te gaan, want er is op dit moment geen concrete locatie. Ik heb de vorige keer al toegezegd dat we terugkomen met een concreet plan en een concrete businesscase met een sluitende exploitatie. Daarbij hebben we deze ruimte nodig, maar alle inspanning is er natuurlijk wel op gericht om het zo laag mogelijk te krijgen. Nogmaals: we hebben geen concrete locatie. Dat weten we op dit moment dus gewoon niet. We weten niet welke kant het op gaat, maar we merken wel dat dit zowel onder

marktpartijen als onder cultuuraanbieders erg leeft en we zullen de belangen van de kleine cultuuraanbieders, zoals eerder gezegd, voluit meenemen.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): De wethouder heeft het over draagvlak. Ik zou graag een reactie krijgen op de brief van de Cultuurraad.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Die reactie is volgens mij de vorige keer al gegeven. De lijn van de brief van de Cultuurraad is eigenlijk dezelfde. Die eisen waren al bij ons bekend en zijn in die brief geformuleerd. Dat hebt u ook gezien in de tabel die wij hebben opgesteld en die wij naar de raad hebben gezonden. Wij hebben gezegd dat we in de gesprekken in ieder geval een vertegenwoordiger vanuit het veld van de kleine culturele aanbieders laten aansluiten, zodat ook die belangen verder geborgd zijn.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): De Cultuurraad vraagt om het voorstel terug te nemen.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Dat zou ik zeer onverstandig vinden. Ik denk dat het hele proces dan stagneert en dat we dan echt een forse stap op de plaats maken. Ik denk dat we hiermee uiteindelijk echt een realistisch plan hebben dat er dichtbij zit. Vanuit de markt is aangegeven dat men interesse heeft en dat er verschillende mogelijkheden zijn. Omdat er geen concrete locatie is, is er precies andersom geredeneerd. We zouden dan weer helemaal teruggaan naar eerst een programma van eisen dat door de raad wordt vastgesteld et cetera. De kracht van het hele traject is nu juist dat gebruikers en marktpartijen aan tafel zitten.

De heer **Van Oostrum** (CDA): U geeft in het raadsvoorstel aan dat het businessmodel maximaal wordt verbonden aan de bijdrage zoals die in de begroting staat. U zegt dat dat 30 maal datgene is wat nu in de begroting staat. Volgens mij overtreft 30 maal dat bedrag het bedrag van meer dan € 1 miljoen, € 2 miljoen, € 3 miljoen, € 4 miljoen of € 5 miljoen. Moeten we dan nog aanbesteden? Als we het hebben over marktwerking, hebben we het immers over zulke grote bedragen. Hoe gaan we dan om met de inzet van ons maatschappelijk geld? Moet zo'n programma van eisen niet aanbesteed worden?

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Dat is bijna een technische vraag, maar ik heb begrepen dat we niet hoeven aan te besteden, omdat het in dit geval gaat om een subsidierelatie.

De **voorzitter**: Er is behoefte aan een tweede termijn.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Het verhaal van het college is duidelijk en consistent. Ik ben het zelden zo fundamenteel oneens geweest met de aanpak van een project als deze keer. Het verbaast mij echt ontzettend. We hebben het over een multifunctioneel cultureel centrum. Zoals mevrouw Lamers al memoreerde en zoals in de commissievergadering uitgebreid is besproken, verzoekt de Cultuurraad om dit besluit nu niet te nemen. Het antwoord van het college daarop is: ja, maar er is interesse vanuit commerciële partijen. Als Amvest iets wil ontwikkelen in ons dorp, zegt het college dan: nee, dat doen we niet, want

de Cultuurraad vindt daar iets van? Dat lijkt mij gek. Waarom doet het college het omgekeerde dan wel? Als het college iets cultureels doet, waarom laat het de oren dan hangen naar commerciële partijen? Nogmaals: ik denk dat we het advies van de Cultuurraad op dit moment moeten volgen. Anders wens ik het college veel succes met zijn multifunctionele commerciële centrum. Mijn fractie zal niet kunnen instemmen met deze bijzondere aanpak, waarbij commercie belangrijker is dan cultuur bij het bouwen van een cultureel centrum. De wethouder kan mij niet uitgelegd krijgen waarom ik daarvoor zou moeten stemmen.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik sluit mij om te beginnen volledig aan bij de woorden van de heer Middelburg.

Een hoop mensen zullen het alweer vergeten zijn, maar begin dit jaar overleden enkele culturele wereldiconen, zoals David Bowie en Alan Rickman. Waarom noem ik juist die twee? Er waren er immers nog meer. David Bowie en Alan Rickman kwamen allebei uit een arbeidersmilieu. Zij hadden het thuis niet breed en waren met cultuur in contact gekomen dankzij door de overheid gesubsidieerde programma's, waardoor zij zich konden ontwikkelen tot wereldsterren. Als je cultuur alleen bekijkt vanuit de haalbaarheid van een commerciële instelling, ga je volledig voorbij aan deze immateriële waarde van cultuur. Daarom zal de SP nooit instemmen met een voorstel waarmee de gemeentelijke subsidies worden ingezet voor een marktconforme huur die moet worden betaald aan een commerciële ontwikkelaar. Die subsidies horen namelijk thuis bij het verspreiden van cultuur en niet in de zakken van een ontwikkelaar. Daarom zal de SP nooit instemmen met een voorstel waarin de bijdragen van de culturele instellingen omhoog moeten om de winsten van een commerciële ontwikkelaar te garanderen. De SP blijft er dus bij dat zij hier niet voor zal stemmen.

De heer **Smittenaar** (VVD): Voorzitter. De VVD blijft bij het standpunt dat ik zojuist heb aangegeven. Wij zijn op dit moment heel nieuwsgierig naar de plannen. Volgens mij staat de commercie hierbij helemaal niet voorop. Het gaat om het realiseren van een multifunctioneel centrum. Dat staat voorop, niet de commercie. Wij kunnen daar ook zelf over oordelen, wanneer dat plan er ligt. Van tevoren allerlei insinuaties bedenken heeft totaal geen nut.

Mevrouw **Okma** (D66): Voorzitter. Ik wil nog onderstrepen dat je geen dingen moet verkopen die je nu nog gebruikt, zonder dat je weet wat je straks hebt.

Mevrouw **Schrijver** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Wij blijven bij ons standpunt en geven het college de ruimte om de markt te verkennen en te bekijken of een multifunctionele accommodatie in dit dorp haalbaar is.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Ondanks alle mooie woorden over cultuur en het belang van bereikbare cultuur wordt de cultuur nu ondergeschikt gemaakt aan de commercie en de markt. Economisme, zoals dat in mijn partij bediscussieerd wordt, kan niet

beter geïllustreerd worden dan door dit voorstel en het betoog van de VVD. Ik kan er nog veel meer over zeggen, maar ik ben wel blij dat de wethouder heeft aangegeven dat ook andere gebruikers in het complex kunnen, zoals dat is gepland. Dat is in tegenstelling tot wat ik van de heer Smittenaar heb begrepen, want hij zei dat kleine gebruikers naar een andere plek zouden moeten kunnen gaan. Dat is in ieder geval waar, maar gelet op het draagvlak en de vertegenwoordigers van de cultuur die dit niet dragen, moet je dit gewoon niet door laten gaan als je de cultuur serieus neemt.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. U zag het waarschijnlijk weer aankomen: mag ik een schorsing?

De **voorzitter**: Als u die nodig hebt om straks een goed besluit te kunnen nemen met elkaar, lijkt mij dat zeer aan te bevelen.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Dank u.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. Dank u wel voor de met de schorsing geboden tijd. Wij hebben een amendement ingediend over dit agendapunt. Dat amendement heeft een A-punt en een B-punt. Wij vragen de wethouder om daarop te reageren en aan te geven hoe zij over dat amendement denkt.

De **voorzitter**: Mevrouw de wethouder, kunt u een reactie geven op amendement 100474?

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Voorzitter. Ik wil eerst heel even reageren op wat er zojuist is gezegd; daar komt mijn reactie op het amendement ook uit voort. Ik heb bezwaar tegen het beeld dat we een commercieel centrum gaan neerzetten. We zijn juist aan het verbinden en we denken juist dat dit een enorme kans biedt voor heel veel culturele instellingen. Zoals de raad heeft gezien, vraagt dit ook een forse bijdrage van de gemeente. Dat is het voorstel. Als commercie vooropstond, was er allang een multifunctionele accommodatie geweest. Wij hebben juist geprobeerd om cultuur dichterbij te brengen en bereikbaarder te maken voor veel mensen en om een mooie multifunctionele accommodatie binnen bereik te halen.

In het verlengde daarvan ligt mijn reactie op het amendement van het CDA, waarin wordt onderstreept dat we eigenlijk op de goede weg zijn. Ik heb de vorige keer al gezegd dat we in het voorjaar terugkomen met een concreet uitgewerkt plan waarin wordt aangegeven wat de mogelijkheden zijn, maar we vinden het van belang dat een punt 3C wordt toegevoegd, namelijk dat als basisuitgangspunt in die gesprekken de beheerlasten die vrijvallen van de bij beslispunt 2 genoemde locaties, wel degelijk als maximale huurcompensatie worden gehanteerd. Ik blijf benadrukken dat het echt om een maximum gaat. Het ligt echt aan de uitwerking van de businesscase. Daarmee kom ik terug bij de raad, met een zeer concreet voorstel.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Dat is een helder betoog. Bedankt voor uw antwoord. Wij kunnen leven met het in het amendement opnemen van dat derde punt, zoals u dat nu hebt geformuleerd; ik kijk even naar de mensen die dat opschrijven.

De heer **Maassen** (SP): Heeft de wethouder zojuist het amendement geamendeerd?

De **voorzitter**: De wethouder heeft een voorstel gedaan om in aanvulling op het amendement dat er ligt, dat amendement door het CDA mogelijkerwijs te laten uitbreiden met een punt 3C. Zij heeft een voorzet gegeven om daar een formulering voor te bedenken. Zo helpen we elkaar.

De heer **Maassen** (SP): Ja, dus. Dat is het korte antwoord.

De **voorzitter**: Ik gaf het formele antwoord. Wellicht kan de wethouder het CDA nog even een suggestie doen voor een tekst.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Wat mij betreft, gaat het eigenlijk om het toevoegen aan het amendement van wat nu bij beslispoint 3 staat in het – laat ik het zo even noemen – oude voorstel.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Akkoord.

De **voorzitter**: De griffier heeft het helemaal in beeld. Dit betekent dat de beslispointen 1 en 2 blijven staan en dat aan beslispoint 3 de delen A en B, zoals verwoord in het amendement, worden toegevoegd als het amendement wordt aangenomen. Het oorspronkelijke beslispoint 3 wordt dan beslispoint C.

De heer **Maassen** (SP): Mag ik formeel voorstellen om het amendement ongewijzigd in stemming te brengen en het oorspronkelijke beslispoint 3 gewoon in het voorstel te laten staan als beslispoint 4? Dan hoeven we ook niet moeilijk te doen met gewijzigde amendementen of zo. Dan komt het amendement gewoon bovenop wat er al in de beslispointen stond in plaats van ter vervanging van beslispoint 3.

De **voorzitter**: Dat vind ik ook een heel praktische oplossing en het effect is hetzelfde. Ik vertrouw erop dat de griffie dit, gehoord de beraadslaging, op een uitstekende wijze gaat verwoorden.

In stemming komt amendement 100474.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Hoewel niet alle punten en overwegingen in het amendement de volledige goedkeuring van mijn fractie kunnen wegdragen, stemmen wij toch voor het amendement, omdat wij het zien als een verbetering van het eindvoorstel. Het eindvoorstel wordt daarmee nog niet goed genoeg om ervoor te stemmen, maar wij willen het wel graag verbeteren. Daarom stemmen wij voor het amendement.

De heer **Middelburg** (PvdA): Idem, voorzitter.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Idem.

Mevrouw **Okma** (D66): Voorzitter. Het spijt me, ik heb niet begrepen wat het derde beslispunt wordt. Is dat het beslispunt uit het voorstel?

De **voorzitter**: Ja, maar dat wordt dan genummerd als 4. Het amendement dat ingediend wordt, wordt dan de punten 3A en 3B. Vervolgens wordt datgene wat nu bij beslispunt 3 staat, beslispunt 4.

Amendement 100474 wordt bij handopsteken aangenomen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fracties van GroenLinks, het CDA, D66, de VVD, de PvdA, de SP en mevrouw Schrijver en de heer Eversteijn van de fractie van ONS Voorschoten voor het amendement hebben gestemd; de heer Smit is niet bij de stemming aanwezig.

In stemming komt het na amendering gewijzigde voorstel.

Het na amendering gewijzigde voorstel wordt bij handopsteken aangenomen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fracties van de VVD, het CDA en ONS Voorschoten ervoor hebben gestemd.

9. Vaststellen Toekomstvisie Leidse regio (raadsregistratienummer Raad-5531-VS)

De **voorzitter**: De andere vier gemeenten die hierover een besluit zouden nemen, hebben intussen unaniem voorgestemd. Voorschoten is de laatste in de rij. In de commissievergadering zijn enkele zaken gewisseld. Daarbij werd aan de leden van de klankbordgroep gevraagd om nog even met elkaar te bezien of er kon worden ingegaan op een aantal opmerkingen die tijdens die discussie zijn gemaakt, met name door de PvdA. Ik stel de heer Bremmer graag in de gelegenheid om daar een terugkoppeling van te geven.

De heer **Bremmer** (CDA): Voorzitter. Dat wil ik graag doen; misschien gunt u mij een extra halve minuut. Ik denk dat we in de commissie Burger en Bestuur een heel goede discussie met elkaar hebben gehad. Eigenlijk is er geconstateerd dat er een brede overeenstemming is over het inhoudelijke document. Er is ons eigenlijk zelfs meer gegeven dan we gevraagd hebben. Op de tekstvoorstellen en aandachtspunten die we in de eerdere zienswijze hadden vastgesteld, is uitermate positief gereageerd. Ik constateer ook dat wij vorige week als

klankbordgroep – collega Mol noemde het "het onderhandelingsteam" – veel waardering kregen voor de manier waarop wij de belangen van Voorschoten hebben doorgegeven en bewaakt in de klankbordgroep. Ik wil mijn collega's daar ook hartelijk voor bedanken. In eerste instantie heeft Jan–Paul Middelburg meegedaan; later is hij opgevolgd door Fer van der Assen, toen Jan–Paul geen tijd meer had. Met Sjoerd van den Dool zijn we, groen als we zijn, regelmatig naar bijeenkomsten van de klankbordgroep gefietst. In totaal zijn er in het afgelopen jaar tien bijeenkomsten geweest. Er was ook tien keer een stuurgroepbijeenkomst. We hebben ook teruggerapporteerd met vier nieuwsbrieven. Dank voor de ondersteuning hierin door de projectgroep en Esther Peters.

Ik ga ervan uit dat de raad vanuit datzelfde brede in ons gestelde vertrouwen het voorstel wil honoreren dat de klankbordgroep na zorgvuldige discussie, onder anderen met u, de griffie en de medeklankbordgroepleden, begin deze week heeft geformuleerd en tijdig naar alle fracties heeft gestuurd. Ons voorstel is om vanuit deze raad een opdracht mee te geven aan het lid van de stuurgroep, de voorzitter van deze raad, en de klankbordgroepleden om direct bij het begin van de volgende fase van het project Toekomstvisie Leidse regio, dus de tweede fase, de typisch Voorschotense aandachtspunten zoals verwoord in de door de raad op 30 september vastgestelde zienswijze nadrukkelijk uit te dragen en uit te blijven dragen als uitgangspunten voor toekomstige samenwerking in de Leidse regio. Op die wijze worden de reeds schriftelijk en ondubbelzinnig vastgelegde uitgangspunten blijvend en duurzaam onder de aandacht gebracht van andere deelnemende gemeenten. Het voorstel aan de raad is dus om een concrete opdracht aan de afgevaardigden in de stuurgroep en de klankbordgroep mee te geven. Voorzitter, ik twijfel er niet aan dat u in de stuurgroep als een leeuwin zult waken over de plannen van de welpen van Voorschoten.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Bremmer.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. De discussie in de commissie ging over een idee dat in eerste instantie door de heer Overbosch van de PvdA–fractie naar voren werd gebracht en dat daarna door mij werd gesteund: er zou bij deze raad een amendement of een motie moeten komen waarin we dit vast zouden moeten leggen. Ik heb het vermoeden dat ik mede namens de heer Overbosch spreek als ik zeg dat het voorstel dat de heer Bremmer namens de leden van de klankbordgroep hier naar voren heeft gebracht, eigenlijk gewoon doet wat wij ook in gedachten hadden. Ik zie de heer Overbosch knikken; ik ga er dus van uit dat dit zo is, maar hij zit op de publieke tribune. Dit voorstel doet dus wat wij in gedachten hadden. Dank voor dit voorstel; het is zeker in de geest van wat wij in gedachten hadden.

De heer **Mol** (VVD): Voorzitter. Zoals wij in de commissie hebben aangegeven, zijn wij erg content met de wijze waarop onze inbreng zijn plek heeft gevonden in de uiteindelijke zienswijze, waarvoor veel dank aan onze leden in de klankbordgroep en ook voor uw bijdrage. Ik denk dat op een zeer passende wijze gehoor is gegeven aan het voorstel van de heer Overbosch in de commissie. Tegelijkertijd waarschuwt de VVD ervoor dat wij niet net als Cato voortaan elke inbreng in de klankbordgroep of de stuurgroep moeten eindigen met

de woorden "Voorts is Voorschoten van mening dat zij zelfstandig wil blijven". Wij zijn van mening dat dat signaal al voldoende helder is gegeven. We gaan er ook van uit dat u, de heer Bremmer, de heer Van den Dool en de andere vertegenwoordigers voldoende verstandig zijn om op de juiste plekken de Voorschotense signalen af te geven, maar ook voldoende opkomen voor de Voorschotense uitdagingen die voor ons liggen en waarvoor wij ook afhankelijk zijn van de regio, zodat dit op de juiste wijze en gedoseerd gebeurt.

De heer **Van der Meij** (D66): Voorzitter. D66 is voorstander van samenwerking in de Leidse regio op terreinen zoals werkgelegenheid en infrastructuur. Tegelijkertijd constateren wij dat bij verschillende raden verschillende percepties zijn van de bedoeling, de intentie en de vervolgstap van de Toekomstvisie. D66 ziet dat wij veel meer afstemming hebben met Wassenaar. De term "niet vrijblijvend" blijft als een zwaard van Damocles – dus niet als De donkere kamer van Damokles, dat in Voorschoten speelt – boven ons hoofd hangen, ondanks de in de commissie gegeven nuancering, waarvan wij goed kennis hebben genomen. Verder is de vorm waarin een en ander moet worden uitgevoerd, nog niet duidelijk. We wachten fase 2 dus af. Daarom kunnen wij op dit moment niet akkoord gaan met de huidige teksten.

De **voorzitter**: Mijnheer Bremmer, wilt u nog reageren?

De heer **Bremmer** (CDA): Voorzitter. Ik kan hooguit zeggen – maar dan ga ik bestuurlijk praten – dat alle raden unaniem hebben ingestemd en dat D66 toch nog even vraagtekens zet. Is het, gegeven datgene wat D66 hier naar voren heeft gebracht – dat wordt ook genotuleerd – niet mogelijk dat D66 toch instemt met het voorstel? Dat zou de positie van Voorschoten volgens mij versterken.

De heer **Van der Meij** (D66): Mijnheer Bremmer, dank voor die vraag. Ik heb een voldoende genuanceerd antwoord gegeven.

De heer **Von der Assen** (GroenLinks): Voorzitter. Zoals wij in de commissie hebben aangegeven, denken wij dat met deze Toekomstvisie een goede basis wordt verschaft voor een intensivering of, zoals sommigen willen, een verbetering van de samenwerking in de Leidse regio. Wij zijn van mening dat de Voorschotense zienswijze adequaat is verwerkt in de eindtekst van de visie. Wat de tweede fase betreft, sluiten wij ons aan bij de opmerkingen van de heer Bremmer.

De heer **Eversteijn** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Dank aan de werkgroep, die weer uitstekend werk heeft verricht. De ingediende zienswijzen zijn goed herkenbaar opgenomen in de stukken. Het voorstel van de klankbordgroep is een net voorstel. De samenwerkingen met onze buurgemeenten lopen toch al aardig. De door de leden van de klankbordgroep aangegeven typisch Voorschotense elementen zullen door u verdedigd gaan worden.

De **voorzitter**: Ik kan niet anders dan onderstrepen wat in de discussie met de klankbordgroep met elkaar is gewisseld. U kunt verzekerd zijn van de inzet, zowel van de leden van de klankbordgroep als van mijzelf binnen de stuurgroep. Ik weet niet of dat vechten als een leeuw voor de welpen is, maar het is in elk geval mijn opdracht en taak – ik zal dat ook met veel enthousiasme doen – om de aangegeven belangen van Voorschoten op de juiste manier te behartigen.

Het voorstel wordt aangenomen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fractie van D66 ertegen heeft gestemd; de PvdA-fractie en de heer Smit zijn niet bij de stemming aanwezig.

10. Benoeming burgerlid van de commissie Welstand en Cultureel Erfgoed (raadsregistratienummer Z-27100-VS)

De **voorzitter**: Er wordt voorgesteld om mevrouw De Wit te benoemen tot burgerlid.

(De stembriefjes worden rondgedeeld en vervolgens opgehaald.)

De **voorzitter**: Er zijn 17 stemmen uitgebracht. Iedereen is akkoord gegaan met de voordracht. Dat betekent dat mevrouw De Wit is benoemd tot burgerlid van de commissie Welstand en Cultureel Erfgoed. Wij feliciteren haar van harte.

11. Voorbereiden regiomiddag (portefeuillehoudersoverleggen) Holland Rijnland 9 november 2016

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik las in de annotatie dat definitief is besloten dat er geen mogelijkheid is het cafetariamodel te hanteren. Dat betekent dat Voorschoten meebetaalt aan alle onderdelen van Holland Rijnland, ook aan het onderdeel zorg, dat wij zelf inkopen in Haaglanden. Mijn vraag aan het college is of het de raad een overzicht kan sturen van de precieze taken die wij nu dubbel inkopen en welke kosten wij daardoor dubbel betalen.

De heer **Mol** (VVD): Voorzitter. De VVD-fractie sluit zich volledig aan bij de inbreng van de heer Maassen, want wij hebben precies hetzelfde punt ingebracht in het kader van de zienswijze op de Leidse regio: wij moeten in de toekomst geen dingen dubbel doen en er moet juist een kanteling komen in de taken die we aan de ene kant uitvoeren en de taken die we aan de andere kant uitvoeren.

De **voorzitter**: Het college wordt gevraagd om daarop een toelichting te geven. Er heeft al een toelichting op de verdeelsleutel van de bijdragen bij de stukken gezeten. Dat was ook een onderdeel van de argumentatie om uiteindelijk con amore mee te gaan, maar wij gaan voldoen aan het verzoek om inzichtelijk te maken op welke delen en onderdelen kosten door Voorschoten worden betaald.

12. Bekrachtiging geheimhouding

Dit punt is in deze vergadering niet van toepassing.

13. Moties 100471 van de SP, D66 en GroenLinks, motie 100472 van ONS Voorschoten en de SP en motie 100476 van GroenLinks, D66 en de SP over Voor Elkaar Voorschoten

De **voorzitter**: De moties hebben eigenlijk een beetje dezelfde strekking.

De heer **In 't Veen** (VVD): Voorzitter. Ik heb een ordevoorstel. Het lijkt mij het beste dat deze moties worden aangehouden totdat het mediationtraject, dat inmiddels aan de gang is, is afgerond. Het lijkt mij niet verstandig dat nu door de gemeenteraad, een externe organisatie, besluiten worden genomen die het mediationtraject mogelijk kunnen beïnvloeden. Ik heb als arbeidsjurist binnen Justitie regelmatig mediationtrajecten gedaan en mijn ervaring is dat, als daarmee goede resultaten worden bereikt, die resultaten meestal niet worden beïnvloed door externe factoren. Het lijkt mij dus het beste dat deze moties worden aangehouden totdat het mediationtraject is afgerond, want er is al een mediator. Wat zouden de moties dan op dit moment toevoegen?

De **voorzitter**: Ik kijk naar de indieners van de moties. Ik zie al een ontkennende reactie van de heer Maassen.

Mevrouw **Okma** (D66): Gelet op de signalen die wij hebben gekregen, ook over het mediationtraject, lijkt het mij wel degelijk relevant om deze moties toch nu te behandelen.

De **voorzitter**: Het enige nadeel is dat u eigenlijk allemaal al over de spreektijd heen bent of nog maar zeer weinig spreektijd hebt. Dat geldt alleen niet voor ONS Voorschoten.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Een artikel in het Leidsch Dagblad van vorige week vrijdag liet een aantal fracties behoorlijk schrikken. Er kwam naar buiten dat er problemen waren bij Voor Elkaar Voorschoten. In de kop van het artikel stond "vertrouwensbreuk". In dat artikel reageerde de vicevoorzitter van Voor Elkaar Voorschoten op een manier waarvan wij dachten: het zit daar inderdaad helemaal niet goed. In dat artikel werden personeelsleden die een klokkenluidersbrief hadden geschreven, bij monde van de vicevoorzitter van Voor Elkaar immers nog eventjes flink in de hoek gezet. Naar aanleiding van dat artikel hadden wij een motie geschreven waarin gevraagd werd om mediation. Daarna is, wederom via het Leidsch Dagblad maar ook via een brief van het bestuur van Voor Elkaar aan deze raad, naar buiten gekomen dat er al een mediationtraject zou lopen. Dat verbaast mijn fractie en ook andere fracties ten eerste, want als dat mediationtraject op 17 oktober is ingezet, waarom zegt het bestuur van Voor Elkaar in het artikel van 27 oktober dan niet dat er inderdaad een probleem is, maar dat er een mediationtraject is gestart en dat er wordt geprobeerd om het probleem op te lossen? Waarom gebruikte het bestuur dan, terwijl dat traject al is gestart, die woorden waarmee medewerkers werden gediskwalificeerd? Dan is er in dat mediationtraject inderdaad nog een hoop te bereiken. Daarom dienen mijn fractie en ook de fracties van D66 en

GroenLinks de motie toch in, met daarbij de opmerking dat de zin waarin het college ertoe wordt opgeroepen om een onafhankelijke mediator aan te stellen, moet worden gelezen als: "roept het college ertoe op om op onafhankelijke mediation toe te zien".

Erg belangrijk is dat wij niet alleen vragen om mediation, maar dat wij ook aandringen op een goede bescherming van de klokkenluiders. Daar hebben wij op dit moment onze vraagtekens bij, gelet op de reactie van het bestuur van Voor Elkaar in het genoemde artikel in het Leidsch Dagblad. Wij vinden dat mensen die een klokkenluidersbrief hebben geschreven, de bescherming verdienen waar zij recht op hebben. Wij hopen dat zij daar ook aanspraak op kunnen maken.

"Motie 100471.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 3 november 2016,

overwegende dat:

- uit uitspraken in de media blijkt dat er een vertrouwensbreuk bestaat bij Voor Elkaar Voorschoten;*
- Voor Elkaar Voorschoten een jaarlijkse subsidie ontvangt om gemeentelijk beleid uit te voeren;*

van mening dat het uitvoeren van gemeentelijk beleid kan lijden onder onrust op de werkvloer;

roept het college op, een onafhankelijke mediator aan te stellen om het arbeidsklimaat bij Voor Elkaar Voorschoten te verbeteren en de raad te informeren over de voortgang;

dringt aan op een goede bescherming van eventuele klokkenluiders volgens de daarvoor gestelde wettelijke normen,

en gaat over tot de orde van de dag."

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Hoe ziet de heer Maassen voor zich dat een gemeente toeziet op mediation? Dat is toch iets van vertrouwelijkheid en beslotenheid?

De heer **Maassen** (SP): De gemeente is de subsidiegever van Voor Elkaar en Voor Elkaar voert gemeentelijk beleid uit. Daarom is het niet meer dan logisch dat de gemeente een opdrachtgeversrelatie heeft ten opzichte van Voor Elkaar. Dat betekent dat je ook iets mag eisen tegenover die subsidie. Een eis die gesteld zou kunnen worden, is dat er meegedacht kan worden met degene die de mediation uitvoert en dat van Voor Elkaar – niet alleen van het bestuur maar ook van de andere partijen – een terugkoppeling gevraagd kan worden over de manier waarop de mediation gedaan is.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Ik vraag mij af of de heer Maassen wel op de hoogte is van het fenomeen mediation. Daarbij is het toch echt ongebruikelijk dat het door de heer Maassen genoemde type terugkoppelingen plaatsvindt.

De heer **Maassen** (SP): Het gaat mij er in eerste instantie om dat er van bovenaf – in dit geval vanuit het gemeentelijke bestuur – een bescherming komt te staan, zodat onafhankelijke mediation gegarandeerd is. Dat is waar het om gaat. Dat is namelijk wat de werknemers kan beschermen ten opzichte van een werkgevend bestuur waar zij een conflict mee hebben. Ik ben er inmiddels overigens aan gewend dat de heer Rasch alles in twijfel trekt wat ik zeg.

Het is misschien al opgevallen dat de SP alle drie de moties heeft ingediend of medeondertekend. Wij zien de moties nadrukkelijk als aanvullend aan elkaar. Daarom hebben wij deze stappen genomen.

De heer **In 't Veen** (VVD): Voorzitter. Wij begrijpen de zorg die is ontstaan. De Stichting Voor Elkaar heeft in deze gemeente een belangrijke rol bij het verstrekken van zorgindicaties en het geven van zorg, maar we hebben hier te maken met een arbeidsconflict tussen werkgevers en werknemers. Ook al wordt deze organisatie gefinancierd door een subsidie van de overheid, het blijft een arbeidsorganisatie. Dit moet dus in eerste instantie worden opgelost door werkgever en werknemer. Er is een mediator en alle mediators zijn zelfstandig. Zij hebben ook de eed afgelegd dat zij zelfstandig en zonder ruggenspraak met derden zullen handelen. De uitkomst van de mediation mag ook niet aan derden bekend worden gemaakt. Aangezien inmiddels al mediation plaatsvindt, lijken deze moties mij volstrekt overbodig. Ik zou er toch voor willen pleiten om nu gewoon te zorgen voor rust, zodat deze zaak op een rustige manier kan worden opgelost. Ik denk dat de zaak daarmee het beste is gediend.

Mevrouw **Okma** (D66): Voorzitter. D66 krijgt al langer signalen dat binnen de welzijnsorganisatie Voor Elkaar niet de synergie bestaat die wenselijk is om het vrijwilligersnetwerk in ons dorp draaiende te houden. Daar komen signalen bij van vertrekkende vrijwilligers en andere ongewenste veranderingen met betrekking tot financiën en organisatie. Toch zijn wij geschrokken van de nieuwsberichten. De inzet van de mensen op de werkvloer staat wat ons betreft niet ter discussie, maar wel de vraag of de organisatie in rustiger vaarwater kan komen. Daar hebben we overigens al eerder om gevraagd. We roepen het college er nogmaals toe op of het hierop toe kan zien en hier misschien wat meer bovenop kan gaan zitten. We hebben namelijk ook de indruk dat het college al wat langer op de hoogte is van deze situatie. Wat ons betreft is het gepast om eens te bekijken hoe het er nu eigenlijk in totaal voor staat en om dat schriftelijk terug te koppelen aan de raad. Daarom steunen wij de moties die wij vanavond hierover indienen of mede-indienen.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Voorzitter. De heer In 't Veen zei al dat het, als mediation plaatsvindt, belangrijk is dat er enige rust is van buitenaf. Het is heel belangrijk dat de

mediator nu even de kans krijgt om daar de zaken op een rijtje te krijgen. Als achteraf een terugkoppeling plaatsvindt van hoe het er op dat moment voor staat – die terugkoppeling hoeft niet inhoudelijk te zijn – kunnen wij hier weer verder over praten. Het CDA heeft al eerder voorgesteld om in de toekomst een soort raad van toezicht te creëren. Ik denk dat dit heel belangrijk is, want dan ligt dit soort discussies eigenlijk niet meer bij ons maar meer bij die raad van toezicht. Als het echt nodig is, komt de discussie dan uiteindelijk toch bij ons terecht. Ik denk dat het nu vooral belangrijk is dat er rust is en dat er in ieder geval mediation kan plaatsvinden. Dat is heel belangrijk, omdat alle partijen dan de kans krijgen om hun woord te doen. Achteraf krijgen wij dan het beeld van hoe dat procedureel verlopen is. Inhoudelijk hebben we daar weinig mee te maken, maar dan krijgen we een beeld van de situatie. Dan hopen we dat het goed gaat met de organisatie, waar daarna een raad van toezicht op moet worden gezet.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Al een halfjaar geleden was er een openbare brief van een klokkenluider over de situatie bij Voor Elkaar. Wij vragen ons af wat er met die brief is gedaan, maar wij constateren in ieder geval dat de signalen op dit moment aangeven dat er nog niet veel is opgelost. Ja, er is een mediationtraject gestart. Dat hebben we gelezen, maar we hebben inderdaad ook die uitspraak van de bestuursvoorzitter gelezen over medewerkers die de organisatie moedwillig beschadigen. Dat heeft bij ons onrust gewekt. Vandaar dat we hebben gemeend om samen met D66 en de SP een motie in te dienen om in ieder geval toe te zien op die onafhankelijke mediation. We hoeven de inhoud niet precies te weten, maar we willen wel dat erop wordt toegezien dat dit proces correct verloopt. Dat doen we met name vanwege die uitspraak en vanwege het feit dat de problemen zich al lange tijd voordoen. Bovendien hebben we inderdaad een subsidierelatie met Voor Elkaar en voert Voor Elkaar ons gemeentelijke vrijwilligersbeleid uit. Het is een belangrijke steunpilaar voor ons sociale beleid. Daarbij verwijs ik ook naar het rapport van de Rekenkamercommissie van driekwart jaar geleden. Dit heeft weer te maken met de extra subsidie die is toegekend. Er moet inderdaad rust komen, maar als je zorgen hebt over de uitvoering van het beleid, is het een idee om de extra subsidie van € 75.000 – we hebben het alleen daarover en niet over iets anders – even uit te stellen totdat blijkt dat de problemen zijn opgelost. We hebben al een besluit over die extra subsidie genomen, maar nieuwe feiten hebben ons hiertoe aangezet. De motie luidt:

"Motie 100476.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 3 november 2016,

overwegende dat:

- er signalen zijn die duiden op een vertrouwensbreuk binnen de Stichting Voor Elkaar Voorschoten;*

- *Voor Elkaar Voorschoten naast een jaarlijkse subsidie ook een eenmalige extra subsidie van € 75.000 ontvangt om gemeentelijk beleid uit te voeren en dat uitvoering van dat beleid bemoeilijkt kan worden door de bestaande onrust;*
- *een mediation traject is gestart die de problemen in de organisatie kan oplossen;*

roept het college op om in afwachting van de uitkomsten van het mediation traject aan de raad het besluit om € 75.000 aan Voor Elkaar over te boeken, op te schorten tot voorjaar 2017,

en gaat over tot de orde van de dag."

Er is ook een motie van ONS Voorschoten over onafhankelijk onderzoek naar de vertrouwensbreuk. Ook die steunen wij, want wij denken dat dat nodig is. Vergis je niet: dit is echt een heel belangrijke pijler van ons sociale beleid.

Mevrouw **Schrijver** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Ook ONS Voorschoten heeft natuurlijk vernomen dat de Stichting Voor Elkaar zelf het initiatief heeft genomen om via de arbodienst waarbij Voor Elkaar is aangesloten, een mediator aan te stellen om de binnen de stichting ontstane problemen op te lossen. ONS Voorschoten hoopt intens – dat zeg ik met nadruk – dat deze mediator niet alleen de rust maar ook het enthousiasme van de medewerkers van de Stichting Voor Elkaar weet te herstellen, zodat voornemens die deze stichting voor ogen heeft en die hier ook in de presentatie van Voor Elkaar zijn weergegeven, op een adequate manier kunnen worden uitgevoerd. De wethouder heeft op gezette tijden overleg met de Stichting Voor Elkaar. Wij hebben er vertrouwen in dat de wethouder de vinger aan de pols wil houden en ons als raad zal informeren over de vooruitgang bij de Stichting Voor Elkaar. ONS Voorschoten wil de ontwikkelingen na het aanstellen van een mediator bij de Stichting Voor Elkaar een serieuze kans van slagen geven. Daarom dienen wij de motie op dit moment vooralsnog niet in, maar houden we haar liever aan, totdat wij als raad gerustgesteld zijn dat de vertrouwensbreuk bij de Stichting Voor Elkaar positief is hersteld.

De **voorzitter**: Dat wordt even nadenken, mijnheer Maassen, want nu staat alleen uw naam nog boven die motie.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Voorzitter. We zijn blij dat een groot aantal woordvoerders het woord "rust" heeft genoemd. We hebben het hier vanmiddag in het college ook nog een keer over gehad. Het is echt in het belang van de organisatie dat er nu een soort rust gaat komen. Zoals de raadsleden hebben kunnen lezen in de mail van de vicevoorzitter van Voor Elkaar, is inmiddels inderdaad een mediationtraject gestart. Het is echt van belang dat dat is gebeurd en dat daarmee een stukje rust terugkeert.

Mevrouw **Okma** (D66): U zegt dat de rust is teruggekeerd. Weet u dat zeker? Kunt u echt vanuit de eerste hand vertellen dat er nu bij beide partijen inderdaad rust is met betrekking tot de net gestarte mediation?

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Volgens mij zei ik niet dat de rust is teruggekeerd. Ik zei dat wij hopen dat de rust terugkeert. Wij denken dat de organisatie daar echt bij gebaat is. De organisatie is voor het welzijn in dit dorp ongelooflijk belangrijk en doet belangrijk werk.

Er is gevraagd of wij op die onafhankelijke mediation kunnen toezien. Wij willen daarover praten. Dat is duidelijk. De woorden "privacy", "onafhankelijkheid", et cetera zijn al genoemd, maar wij willen met name bekijken welke gevolgen dit heeft voor de taakopdracht van Voor Elkaar. Zoals bekend hebben wij ons steeds op het standpunt gesteld dat personeelsaangelegenheden zaken zijn tussen de werkgever, het bestuur van Voor Elkaar, en de werknemer. Nu dit echt omslaat in maatschappelijke onrust, vinden we dit echter meer dan ooit ook een zaak van het college en ook van de raad. Dat is wel iets waarover wij onze bezorgdheid willen uiten. Wij hebben ook de intentie om het bestuur zo snel mogelijk uit te nodigen en onze bezorgdheid te uiten: hoe gaan we nu verder met de invulling van de opdracht van Voor Elkaar en kan de organisatie het allemaal nog steeds op die manier bolwerken?

Een tweede punt dat wij absoluut met het bestuur willen bespreken en dat ook door het CDA is genoemd, is het huidige governance-model. We hebben eerder in de raadsvergadering besproken of dat model niet gemoderniseerd moet worden in de richting van een raad van toezicht. Dat is ook iets wat we echt met het bestuur willen bespreken. Enerzijds gaat dat gesprek dus over de maatschappelijke onrust die is ontstaan, hoe we daarmee omgaan en de invulling die aan de taken wordt gegeven en anderzijds gaat het gesprek over het governance-model, zoals dat er nu is. Dat zijn twee belangrijke onderwerpen die wij op een zo kort mogelijke termijn met het bestuur van Voor Elkaar willen bespreken.

Vanzelfsprekend willen wij nogmaals wijzen op het belang van deze organisatie. Wij willen wel graag door met de opdrachten die hier zijn toegelicht door de interim-directeur en die we extra willen geven aan Voor Elkaar om de omslag te kunnen maken die de organisatie moet maken. De organisatie moet in het hele sociale domein veel meer gericht worden op het sterker maken van buurten, de inzet van eigen kracht, het inzetten van vrijwilligers et cetera. Het welbevinden van onze inwoners staat voor ons centraal, maar zeker ook voor Voor Elkaar en haar werkzaamheden. Dat willen we dus heel graag doorzetten, want wij denken dat het voor die organisatie heel belangrijk is om zich door te ontwikkelen ten gunste van het welzijn van onze inwoners.

Mevrouw **Okma** (D66): Ik ben benieuwd hoe u de huidige situatie inschat. Denkt u dat de mediation in deze situatie goed is geland en nog zinvol is?

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Het is niet aan mij om dat te beoordelen. Collega Beimers en ondergetekende hebben ongeveer een keer per twee maanden bestuurlijk overleg. Daarin worden wij geïnformeerd. Dan vragen wij ook hoe het gaat met de maatschappelijke opdracht van Voor Elkaar. Tot op heden krijgen wij teruggekoppeld dat het werk gedaan kan

worden zoals wij hebben gevraagd en dat dat goed gaat. Ik moet ook zeggen dat sommige maatschappelijke organisaties ons duidelijk aangeven dat Voor Elkaar haar opdracht in feite goed uitvoert. Ik denk ook dat daar het vertrouwen hoort te liggen: in de organisatie en in de mensen die daar actief zijn. Uiteindelijk moet er nu ook vertrouwen zijn in het mediationtraject, dat is ingezet om de rust te laten weerkeren.

De heer **Maassen** (SP): Ik dank de wethouder voor deze beantwoording. Ik denk inderdaad dat rust een belangrijk onderdeel is. De wethouder is uitgebreid ingegaan op de mediation en het governance-model, maar er ligt ook nog de vraag van de klokkenluidersbescherming. Wij hebben daar onderzoek naar gedaan. Werknemers hebben via brieven aangegeven dat dingen niet goed lopen. Dat is een heel kwetsbare positie. Daar is nog niet zo lang wetgeving over. Die wetgeving verplicht bijvoorbeeld dat bedrijven vanaf 50 werknemers daarvoor een regeling moeten hebben. Dat geldt dus niet voor Voor Elkaar. Misschien kan het college nog iets meer informatie geven over hoe de regels dan bij Voor Elkaar liggen en hoe daaraan uitvoering kan worden gegeven. Dat mag wat mij betreft ook schriftelijk.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Ik denk dat we ook dit onderwerp, hoe dit daar geregeld is, straks kunnen bespreken met het bestuur van Voor Elkaar. Maar nogmaals: hoe dit geregeld is, is wat ons betreft echt een zaak voor het bestuur van Voor Elkaar. Wij zullen echter zeker vragen om daar zorgvuldig mee om te gaan.

De heer **Maassen** (SP): Het gaat mij er niet zozeer om dat Voor Elkaar dit zelf geregeld zou moeten hebben, want voor zover ik de wet heb kunnen begrijpen, hoeft zij dat niet te doen. Er is echter wel een wettelijke bescherming voor elke klokkenluider, ook bij een klein bedrijf. Mijn vraag was eigenlijk of u daar wat meer op in zou kunnen gaan.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Daar wil ik dan inderdaad graag schriftelijk op ingaan.

De heer **Mol** (VVD): De VVD-fractie zou de collega's en ook het college eigenlijk willen verzoeken om juist in deze voor Voor Elkaar en voor zorg en welzijn heel belangrijke fase vanuit de buitenwereld juist zo weinig mogelijk duiding te geven aan de situatie ter plekke. Dat zou immers voor nog meer onrust zorgen. Ik denk dat op dit moment de fase is aangebroken waarin we overgaan tot de besluitvorming over de moties en stoppen met het voortslepen van deze discussie. De onrust wordt hier volgens ons immers alleen maar groter door.

Mevrouw **Okma** (D66): Dat ben ik niet met de heer Mol eens. De vraag is ook of we, gelet op de situatie, geen andere stappen zouden moeten zetten vanuit de gemeenteraad. We hebben ook nog een vraag over de beroepsprocedure van de oud-directeur. Klopt het dat de rechtbank in Den Haag het rapport van Radar heeft opgevraagd inzake die rechtszaak?

De heer **Mol** (VVD): In hoeveel termijnen gaan we deze discussie doen, voorzitter?

De **voorzitter**: Ja, mevrouw Okma, u gaat nu echt heel diep in op een situatie die buitengewoon gevoelig ligt en waarin allerlei processen en procedures lopen. In dat kader doet de heer Mol een oproep met betrekking tot de wijze waarop in de moties de onrust en de zorgen ten aanzien van Voor Elkaar en de maatschappelijke functie en het belang van deze organisatie nadrukkelijk naar voren wordt gebracht. De wethouder heeft toegezegd dat wij als college proberen – we hebben het er vanmiddag over gehad – om op zeer korte termijn, komende week, een afspraak te hebben met het bestuur. Daarbij zal het voltallige college aanwezig zijn. Dat is een duidelijk signaal dat het college dit zeer serieus neemt. Wij willen dan ook een aantal antwoorden hebben, zoals de wethouder heeft aangegeven. Hier wordt bovenop gezeten. Het wordt gevolgd, ook ten aanzien van het personeel. Natuurlijk moet daar nadrukkelijk naar gekeken worden. Er is ook toegezegd dat daar schriftelijk op teruggekomen wordt. Ik vind het op dit moment wat risicovol om nu inhoudelijk verder in te gaan op datgene wat daar speelt en om de discussie daarover zo met elkaar te gaan voeren, terwijl wij daar niet zelf aan de knoppen zitten. Als subsidieverstrekker hebben we natuurlijk een rol en een functie, maar wij weten niet helemaal precies wat er gebeurt. Ik zou dus willen voorstellen om het voorstel van de heer Mol te steunen, maar eerst geef ik nog de andere leden daarover het woord.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Dank voor uw wijze woorden. Dit is inderdaad een zaak voor het college en de raad. Daar zijn wij het mee eens. Dat proberen we al langer duidelijk te maken, want dit is niet alleen een interne kwestie. Deze erkenning is dus fijn. Ik zou graag heel kort overleg willen met de mede-indieners, want ik wil niet in mijn eentje besluiten over het wel of niet in stemming laten brengen van de moties. Ik wil dus graag heel kort overleg over wat we met onze moties gaan doen.

De **voorzitter**: Ik geef eerst nog de fractie van ONS Voorschoten het woord en dan volgt een korte schorsing.

Mevrouw **Schrijver** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Ik schaar mij achter het voorstel van de VVD. Ik wil ook rust.

De **voorzitter**: Ik stel voor om de indieners even in de gelegenheid te stellen om ruggenspraak te houden.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Wij hebben als indieners even overleg gehad. Wij vinden het heel positief dat het college nu aangeeft dat het een zaak is van college en raad wat er gebeurt. Daar zijn wij het mee eens. Tot nu toe hoorden we dat dit een interne zaak was voor Voor Elkaar. Die erkenning vinden wij een grote stap vooruit. Ook het gesprek dat gevoerd gaat worden, vinden wij een grote stap vooruit. Daar zijn wij heel blij mee. Over een maand zal dat zijn beslag hebben gehad. Wij stellen dus voor om de moties een maand aan

te houden. Zij worden nu dus niet in stemming gebracht. Wij wachten even af wat er gaat gebeuren, want wij vinden deze erkenning een grote sprong vooruit.

Mevrouw **Okma** (D66): Voorzitter. Ik wil u persoonlijk bedanken voor de heldere toelichting en voor het feit dat u deze zaak zo hoog opneemt dat het volledige college daarheen gaat.

De **voorzitter**: Mag ik daarmee constateren dat iedereen instemt met het voorstel van mevrouw Lamers om de moties aan te houden? Ik constateer dat dat het geval is.

Ik dank u voor alle inzet.

14. Sluiting

De **voorzitter** sluit om 0.08 uur de vergadering.

Vastgesteld in de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 8 december 2016.

De griffier,

De voorzitter,